

LATVIJAS REPUBLIKA
TĒRVETES NOVADA DOME

Reģ.Nr.90001465562

"Zelmeņi", Tērvetes pagasts, Tērvetes novads, LV-3730, tālr.63726012, fakss 63726012,
e-pasts: tervetesnd@tervetesnd.lv

TĒRVETES NOVADA TĒRVETES PAGASTĀ

Apstiprināts
Tērvetes novada domes
2015.gada 22. janvāra sēdē
(protokols Nr.1, paragrāfs Nr.7),
ar grozījumiem 2018. gada 27. septembra sēdē
(protokols Nr.16, paragrāfs Nr. 17)

Noteikumi
par grāmatvedības organizāciju un kārtošanu
Tērvetes novada pašvaldībā

Grāmatvedības politikas apraksts ir iekšējs normatīvais akts, kas nosaka kārtību, kā apstiprināt, uzskaitīt, grāmatot pašvaldības funkciju nodrošināšanai nepieciešamos darījumus, kā reģistrēt, uzglabāt darījumu notikšanu apliecinājošos dokumentus.

Tērvetes novada pašvaldība grāmatvedības uzskaiti organizē saskaņā ar pastāvošās likumdošanas prasībām sekojošos normatīvajos dokumentos:

- a) Likuma "Par grāmatvedību"
- b) Likuma "Par pašvaldībām"
- c) Likuma "Par pašvaldību budžetiem"
- d) Likuma "Par budžetu un finanšu vadību"
- e) LR MK 2009.gada 15.decembra noteikumi Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti"
- f) LR MK 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.585" Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju,,
- g) LR MK 2003.gada 21.oktobra noteikumi Nr.584 "Kases operāciju uzskaites noteikumu,,
- h) LR MK 2018. gada 19. jūnija noteikumi Nr. 344 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība"
- i) LR MK 2005.gada 13.decembra noteikumi Nr. 934 "Noteikumi par budžeta izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām
- j) LR MK 2005.gada 27.decembra noteikumi Nr. 1031 "Noteikumi par budžeta izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām"

- k) LR MK 2005.gada 27.decembra noteikumi Nr.1032“Noteikumi par budžeta ieņēmumu klasifikāciju”
- l) LR MK 2018. gada 4. septembra noteikumi Nr. 558 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”
- m) LR MK 2005.gada 13.decembra noteikumi Nr.934 „Noteikumi par budžeta izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām”
- n) LR MK 2005.gada 22.novembra noteikumi Nr.875 „Noteikumi par budžeta finansēšanas klasifikāciju”
- o) *(Svītrots ar 2018. gada 27. septembra sēdes lēmumu)*
- p) LR MK 2012.gada 25. septembra noteikumi Nr.643 „Kārtība, kādā ministrijas un centrālās valsts iestādes, kā arī pašvaldības apkopo kapitālsabiedrību finanšu pārskatus un finanšu informāciju”
- q) LR MK 2010.gada 30.marta noteikumi Nr.317 „Nacionālā bibliotēku krājumu noteikumi”.

1. Grāmatvedības uzdevumi

1.1 Grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai, pilnīgai un pamatotai ar dokumentiem. Grāmatvedībai jānodrošina ieņēmumu un izdevumu norobežošana pa pārskata periodiem.

1.2. Finanšu pārskati, grāmatvedības reģistri, attaisnojošie dokumenti un grāmatvedības reglamentējošie dokumenti uzglabājami sistemātiski sakārtoti visa paredzētajā grāmatvedības informācijas glabāšanas laikā.

1.3. Grāmatvedība :

1.3.1. nodrošina pašvaldības vadību ar informāciju saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai;

1.3.2. nodrošina kontroli pār pašvaldības materiālo, darba spēka un finanšu resursu izmantošanu un pašvaldības īpašuma saglabāšanu;

1.3.3. nodrošina finanšu pārskatu lietotājus - dalībniekus un valsts institūcijas ar patiesu un pilnīgu informāciju par pašvaldības saimnieciskās darbības rezultātiem un finansiālo stāvokli.

2. Vispārīgie noteikumi

2.1. Noteikumi nosaka Tērvetes novada domes un tās padotības iestāžu konkrētus principus, nostādnes, metodes, noteikumus un praksi , ko lieto, veicot grāmatvedības uzskaiti un sagatavojot finanšu pārskatus.

2.2. Grāmatvedība aptver visus pašvaldības finanšu un saimnieciskos darījumus. To kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona gūst skaidru priekšstatu par iestādes finansiālo stāvokli, saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā, lai var konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisi.

2.3. Par pārskatu sagatavošanas pareizību, uzrādītās informācijas pilnīgumu un atbilstību grāmatvedības uzskaites datiem, kā arī par grāmatvedības politikas izvēli un grāmatvedības organizācijas izveidi ir atbildīgs Tērvetes novada domes priekšsēdētājs.

2.4. Grāmatvedības uzskaiti centralizēti kārto pašvaldības grāmatvedības nodaļa. Grāmatvedības nodaļu izveido, reorganizē vai likvidē novada dome. Nodaļu vada galvenā grāmatvede, kurai piešķirtas kredītrīkotāja 2. paraksta tiesības. Galvenās grāmatvedes pienākumos ietilpst organizēt grāmatvedības nodaļas darbu.

2.5. Tērvetes novada pašvaldības gada pārskats ir konsolidēts, jo pašvaldības iestādē- sociālās aprūpes centrā "Tērvete" grāmatvedība tiek kārtota patstāvīgi un tiek sagatavota atsevišķa bilance, kura tiek konsolidēta ar Tērvetes novada domes pārskatu.

2.6. Grāmatvedības reģistrus kārtos latviešu valodā.

2.7. Grāmatvedības uzskaitē un pārskatos par naudas vienību lieto Latvijas Republikas naudas vienību – *euro*.

2.8. Saimniecisko darījumu ieņēmumu iegrāmatošana veicama darījuma dienā vai iespējami drīzāk pēc tās, bet ne vēlāk kā 15 dienas pēc tā mēneša beigām, kad saimnieciskais darījums ir noticis.

2.9. Finanšu pārskati, grāmatvedības reģistri, attaisnojošie dokumenti un grāmatvedību reglamentējošie dokumenti uzglabājami pašvaldības arhīvā sistemātiski sakārtoti, saskaņā ar Tērvetes novada apstiprināto Lietu nomenklatūru. Ja pašvaldība realizē Eiropas Savienības finansētu projektu un šajā projektā tiek noteikts ilgāks grāmatvedības dokumentu glabāšanas laiks, tad pašvaldība vadās pēc projektā noteiktā laika. Attaisnojuma dokumenti, grāmatvedības reģistri un citi grāmatvedības dokumenti līdz to novietošanai pašvaldības arhīvā glabājas atbildīgo personu pārziņā.

2.10. Tērvetes novada pašvaldība grāmatvedības uzskaiti kārtos, izmantojot SIA "Latvijas datoru centrs UK" "Locis", nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanai izmanto SIA "ZZ Dats" programmu "NINO", Tērvetes novada bibliotēku krājumu uzskaitē izmanto SIA "Tieto Latvija" izstrādāto informācijas sistēmu "Alise".

2.11. Darījumu uzskaitē pašvaldības grāmatvedība lieto:

2.11.1. Kontu plānu /pielikums nr.1/

2.11.2. Kontu lietošanas noteikumus /pielikums Nr2/.

Vienotais kontu plāns ir izveidots, lai varētu precīzi atspoguļot pašvaldības finanšu līdzekļu plūsmu pa budžeta veidiem noteiktā laika periodā. Atbilstoši pašvaldības darbības specifikai grāmatvedības uzskaitē lietotos kontus pēc nepieciešamības papildina ar kontu detalizāciju analītiskai uzskaitē, pievienojot papildu zīmes kontu plānā norādītiem kontu numuriem.

2.12. Ieraksti grāmatvedības reģistros tiek izdarīti pēc divkāršās ierakstu metodes.

2.13. Uz finanšu dokumentiem pirmā paraksta tiesības ir domes priekšsēdētājam vai izpilddirektoram, bet otrā paraksta tiesības ir galvenajam grāmatvedim; tā prombūtnes laikā otrā paraksta tiesības ir galvenā grāmatveža vietniekam.

2.14. Tērvetes novada pašvaldības darbības /konsolidētais finanšu/ pārskata periods aptver 12 mēnešus laika periodā no pārskata gada 1.janvāra līdz 31.decembrim.

3. Grāmatvedības un finanšu attaisnojuma dokumentu prasības

3.1. Grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu.

Attaisnojuma dokumenta rekvizīti :

- 3.1.1. dokumenta autora nosaukums,
- 3.1.2. dokumenta autora reģistrācijas numurs,
- 3.1.3. ārējam dokumentam arī juridiskā adrese;
- 3.1.4. dokumenta veids;
- 3.1.5. dokumenta datums;
- 3.1.6. dokumenta reģistrācijas numurs;
- 3.1.7. paraksts;
- 3.1.8. saimnieciskā darījuma apraksts, pamatojums un mērītāji.

3.2. Attaisnojuma dokumentam var būt ārēja vai iekšēja izcelsme, tas var būt sagatavots rakstiski vienā vai vairākos eksemplāros vai elektroniski. Iekšējos dokumentus sagatavo pati iestāde. Ja operācija dokumentēta vienlaikus gan ar ārēju, gan iekšēju dokumentu, priekšroka dodama ārējam dokumentam.

3.3. Attaisnojuma dokumentu sagatavo tā, lai visā tā glabāšanas laikā nezustu tajā ietvertā informācija un tiktu nodrošināts tā juridiskais spēks, kā arī iespēja izgatavot šī dokumenta kopiju.

3.4. Attaisnojuma dokumentu nedrīkst sagatavot, ierakstiem izmantojot zīmuli vai tos izdarot citādā tehniski viegli pārlabojamā vai fiziski nenoturīgā veidā. Ja attaisnojuma dokumentu sagatavo un glabā elektroniski, jānodrošina iespēja, ja nepieciešams, izsniegt šā dokumenta kopiju, norakstu vai izrakstu papīra formā.

3.5. Ja attaisnojuma dokuments ir ārvalstu valūtā, tajā norādītās summas, pārrēķina *euro* pēc noteiktā darījuma dienas kursa. Par ārvalstu valūtās veiktā darījuma dienu tiek uzskatīts:

- 3.5.1. grāmatojot prasības personālam – avansa atskaites iesniegšanas datums, uz kuru tiek pieņemti visi norēķinu personu izdarītie izdevumi,
- 3.5.2. kases operācijām– kases ieņēmumu un izdevumu orderu reģistrācijas datums,
- 3.5.3. banku operācijām– Valsts kases, kredītiestādes izraksts par izdarīto operāciju,
- 3.5.4. mantiskiem darījumiem- preces, pakalpojuma vai mantas saņemšanas datums.

3.6. Grāmatvedības reģistrus var labot, lietojot negatīvus skaitļus.

3.7. Grāmatvedības dokumentus un reģistrus nedrīkst dzēst. Ja tiek laboti papīra dokumenta veidā sagatavotie attaisnojuma dokumenti un grāmatvedības reģistri, katru labojumu atrunā, norādot, kas, kad un kāpēc labojis, kā arī ar parakstu apstiprina tā persona, kura izdarījis labojumu.

3.8. Norādījumu par to, kura grāmatvedības konta kredītā un kura konta debitā ierakstāma saimnieciskā darījuma summa, izdara rakstiski uz attaisnojuma dokumenta un atbilstoši šim iegrāmatojumam izdara ierakstus attiecīgajos kontos.

3.9. Lai novērstu iespēju izdarīt atkārtotu ierakstu, pēc attaisnojuma dokumenta ierakstīšanas attiecīgajā grāmatvedības reģistrā dokumentā norāda ieraksta kārtas numuru.

3.10. Ja attaisnojuma dokuments noformēts:

3.10.1. papīra dokumenta veidā, rekvizīts "paraksts" noformējams, ievērojot Dokumentu juridiskā spēka likuma prasības;

3.10.2. elektroniskā dokumenta veidā – rekvizīts "paraksts" noformējams, ievērojot Elektronisko dokumentu likuma prasības.

3.11. Pievienotās vērtības nodokļa rēķins var nesaturēt rekvizītu "paraksts" un par attaisnojuma dokumentu var tikt uzskatīts šāds dokuments, kuru cits uzņēmums izsniedz preces vai pakalpojuma saņēmējam samaksāšanai:

3.11.1. ja darījuma esamību pamato cits ārējs dokuments vai

3.11.2. ja domes atbildīgā persona - izpilddirektors darījumu apliecina ar spiedogu "Apmaksāt" uz dokumenta labā augšējā stūra.

3.12. Par attaisnojuma dokumentu labojumam var izmantot grāmatvedības izziņu, kurā norāda:

3.12.1. labojuma izdarīšanas datumu,

3.12.2. iemeslu,

3.12.3. personu, kas atļāvusi veikt labojumu,

3.12.4. labojamā (sākotnējā) ieraksta kārtas numuru hronoloģiskajā reģistrā,

3.12.5. uz labojamā (sākotnējā) attaisnojuma dokumenta izdara atzīmi par grāmatvedības izziņas sagatavošanu un norāda tās datumu.

4. Grāmatvedības kontrole

4.1. Pašvaldības vadības pienākums ir nodrošināt iestādes grāmatvedības kontroles sistēmas izstrādi un ieviešanu.

4.2. Grāmatvedības kontrole ietver metodes un paņēmienus, kurus izmanto, lai kontrolētu iestādes līdzekļu saglabāšanu, saimniecisko darījumu atbilstību likumiem, pašvaldības nolikumam un iekšējās kārtības noteikumiem, kā arī, lai nodrošinātu grāmatvedības sniegtās informācijas pareizību.

4.3. Lai nodrošinātu grāmatvedības kontroles efektīvu darbību, izpilddirektors grāmatvedības darba organizācijā ievēro šādus priekšnoteikumus:

4.3.1. darba pienākumus veic kvalificēti darbinieki;

4.3.2. ir sadalīti darba pienākumi, nosakot darbinieka konkrēto uzdevumu, atbildības pakāpi. Darbinieku pienākumi ir sadalīti tā, lai katra saimnieciskā darījuma norisi kontrolētu vismaz divi darbinieki;

4.3.3. kontroli par grāmatvedības darbinieku amata pienākumu izpildi nodrošina galvenā grāmatvede. Galvenās grāmatvedes darbu kontrolē Domes priekšsēdētājs un Domes izpilddirektors.

4.4. Grāmatvedības darba organizācijā ir ievērots nosacījums, ka visos gadījumos, kad nepieciešams rīkoties citādi, nekā darba organizācijas dokumentos norādīts, nepieciešama vadītāja atļauja.

4.5. Uzskaites funkcija ir atdalīta no pārējām iestādes saimnieciskās darbības funkcijām.

5. Grāmatvedības cikls

- 5.1. Grāmatvedības cikls ietver vairākus secīgus grāmatvedības darba posmus, kuru rezultātā iegūst finanšu pārskatus par attiecīgā saimnieciskā gada periodu (mēnesi, ceturksni, gadu). Budžeta gada pilns grāmatvedības cikls attiecas uz pārskata gadu. Tajā ir šādi galvenie grāmatvedības darba posmi:
- kontu atvēršana;
  - iestādes saimniecisko darījumu analīze un ieģrāmatošana;
  - kontu atlikumu aprēķināšana;
  - kontu apgrozījumu un atlikumu pārskata sastādīšana;
  - koriģējošo ierakstu ieģrāmatošana;
  - slēguma ierakstu ieģrāmatošana;
  - finanšu pārskatu sagatavošana.
- 5.2. Pārskata gada sākumā iestādē iekārto grāmatvedības reģistrus un atver kontus grāmatvedības kontu pārskatā-virsgrāmatā, kā arī ieraksta kontu atlikumus pārskata gada sākumā; pamatojoties uz iepriekšējā pārskata gada slēguma bilances datiem.
- 5.3. Pārskata gada laikā, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem, izdara ierakstus grāmatvedības reģistros, aprēķina kontu datu kopsummas un ne retāk kā reizi mēnesī ieraksta tās grāmatvedības kontu pārskatā –virsgrāmatā.
- 5.4. Kontu apgrozījumu un atlikumu pārskatu sastāda darba tabulas veidā. Darba tabulas rindās ieraksta kontu nosaukumus vai kodus iestādes grāmatvedības kontu plāna secībā atbilstoši grāmatvedības kontu pārskatam – virsgrāmatai, bet ailes iekārto atbilstoši pārskata sagatavošanas nolūkam.
- 5.5. Kontu apgrozījumu un atlikumu pārskatu aizpilda šādā secībā: ierakstus sāk ar kontu atlikumiem pēc stāvokļa uz pārskata gada pēdējo dienu, ieraksta papildu ieģrāmatojumu un precizējumu summas, kā arī kontu slēguma ieģrāmatojumu summas un aprēķina jaunus kontu atlikumus. Izmantojot minētos datus, aizpilda ailes, kas paredzētas attiecīgi peļņas vai zaudējumu aprēķinam vai ieņēmumu un izdevumu pārskatam un bilancei, kā arī aprēķina attiecīgi pārskata gada peļņu vai zaudējumus, vai ieņēmumu un izdevumu starpību.
- 5.6. Izmantojot kontu apgrozījumu un atlikumu pārskata datus, grāmatvedībā veic šādas darbības:
- sagatavo grāmatvedības izziņas un izdara koriģējošus ierakstus hronoloģiskajos un sistemātiskajos reģistros (arī grāmatvedības kontu pārskatā – virsgrāmatā);
  - ieģrāmato kontu slēguma ierakstus;
  - sagatavo finanšu pārskatus.

6. Finanšu pārskatu un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas vispārīgie principi

- Finanšu pārskats ir pašvaldības finansiālā stāvokļa un veikto darījumu strukturēts finansiāls attēlojums.
- Finanšu pārskatiem jābūt patiesiem un tiem jāsniedz skaidrs priekšstats par iestādes līdzekļiem, saistībām, finansiālo stāvokli.
- Finanšu pārskats kā kopums sastāv no bilances, pārskata par darbības finansiāliem rādītājiem, naudas plūsmas pārskata, pašu kapitāla izmaiņu pārskata un pielikumiem, kā arī no vadības ziņojuma un skaidrojumiem par bilances posteņiem.
- Katra saimnieciskā gada sākuma bilancei jāasaskan ar iepriekšējā gada slēguma bilanci.

- 6.5. Sastādot grāmatvedības pārskatus, ir jāievēro šādi grāmatvedības principi:
- 6.5.1. saskaņotības princips – pārskata gadā tiek izmantotas iepriekšējā gadā lietotās grāmatvedības un novērtēšanas metodes;
  - 6.5.2. uzkrāšanas princips - faktiskie ieņēmumi un izdevumi jānorāda, ņemot vērā to rašanās laiku, nevis naudas saņemšanas vai izdošanas laiku. Neatkarīgi no maksājuma vai rēķina saņemšanas datuma, jānorāda ar saimniecisko gadu saistītie ieņēmumi un izdevumi. Bilancē var būt uzkrājumi, saistības, kā arī izdevumi un ieņēmumi, kas attiecas uz nākamo periodu;
  - 6.5.3. piesardzības princips- ieņēmumi jānorāda tikai tad, kad jau ir iegūti, bet izdevumi jāreģistrē tad, kad paredzama to iespējamība. Vērā tiek ņemtas visas vērtību samazinošās un nolietojuma summas;
  - 6.5.4. formas pakļaušanas saturam princips – saimnieciskie darījumi jāiegrāmato un jāatspoguļo finanšu pārskatos, ņemot vērā to ekonomisko saturu un būtību nevis tikai juridisko formu;
  - 6.5.5. būtiskuma princips – finanšu pārskatos jānorāda visi posteņi, kuri būtiski ietekmē finanšu pārskata lietotāja novērtējumu vai lēmuma pieņemšanu;
  - 6.5.6. izmaksu princips - iegūtie līdzekļi un saņemtie sākotnēji jānorāda atbilstoši to iegādes izmaksām;
  - 6.5.7. tos sagatavo uz vienu un to pašu pārskata datumu;
  - 6.5.8. novērtēšanā lieto vienas un tās pašas metodes un noteikumus;
  - 6.5.9. tos sagatavo kā iestāžu kopsavilkumu, konsolidācijas posteņu izklāstu / norāda posteņi un summu, kuru konsolidē/;
  - 6.5.10. pilnībā izslēdz konsolidācijā iesaistīto iestāžu savstarpējos darījumus;
  - 6.5.11. sagatavojot konsolidēto budžeta izpildes pārskatu, pa budžeta veidiem apvienojot attiecīgos ieņēmumus un izdevumus, izslēdzot visus transfertus un savstarpējos darījumus.
- 6.6. Pārskatos atspoguļotie dati noapaļoti līdz veseliem *euro*. Ārvalstu valūtās veiktie darījumi pārvērtēti *euro* pēc Eiropas centrālās bankas noteiktā valūtas kursa.
- 6.7. Tērvetes novada pašvaldības konsolidēto gada pārskatu izskata domes finanšu komitejā un apstiprina Tērvetes novada domes sēdē.

7. Ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē

- 7.1. Ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā uzskaita visu veidu resursus, kurus plāno izmantot ilgāk nekā gadu, kuru apmaksā paredzēta vēlāk nekā gadu pēc bilances datuma.
- 7.2. Ilgtermiņa ieguldījumus iedala:
- 7.2.1. nemateriālie ieguldījumi,
  - 7.2.2. pamatlīdzekļi,
  - 7.2.3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi.
- 7.3. Ilgtermiņa ieguldījumu atzīšanas datums ir diena, kad iestādei pāriet visi riski un gūstamie saimnieciskie labumi no attiecīgā aktīva. Īpašuma tiesību nosakošie dokumenti ir līgumi, īpašuma reģistrācijas dokumenti. Gadījumos, kad nav noteiktas skaidras īpašumtiesības, uzskaitot jāvadās pēc ekonomiskās būtības - kas saņem ekonomiskos labumus no attiecīgā aktīva un kam jāuzņemas ar aktīvu saistīti riski. Visu ilgtermiņa aktīvu iekļaušanas bilancē nodrošināšanai, dome veic ilgtermiņa aktīvu inventarizāciju. Inventarizācijas procesā precizē un salīdzina arī juridiskās īpašumtiesības.

7.4. Ilgtermiņa ieguldījumus atzīst, ja ir ticams, ka pašvaldība tos izmantos funkciju veikšanai vai pakalpojumu sniegšanai un to lietderīgās izmantošanas laiks ir ilgāks nekā 12 mēneši no tā pieņemšanas ekspluatācijā.

7.5. Ilgtermiņa aktīvu uzskaites vērtība sastāv no aktīvu iegādes vērtības un izdevumiem, kas rodas aktīvu lietošanas laikā, kurus var pieskaitīt aktīvu iegādes vērtībai (pirkšanas cena, nodevas, neatskaitāmie nodokļi, pārvietošanas izmaksas, darba samaksa, kas radusies izveidošanas procesā, profesionālo pakalpojumu izmaksas, montāžas izmaksas).

7.6. Bilancē ilgtermiņa aktīvus uzrāda uzskaites vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu (amortizāciju) (turpmāk tekstā apzīmēta kā atlikusī vērtība).

7.7. Ilgtermiņa aktīvu uzskaiti kārtoti atbilstoši iegādāto (saņemto) aktīvu veidiem: norādot iegādes dokumentu, tā numuru; iegādes datumu; sākotnējo vērtību; atrašanās vietu; lietderīgās lietošanas laiku; aprēķināto nolietojuma (amortizācijas) vērtību; atlikušo vērtību; atzīmes par izslēgšanu no uzskaites.

7.8. Iegādājoties konkrētu ilgtermiņa aktīvu par aizņemtiem līdzekļiem, aizņēmuma izmaksas (piemēram, procentu maksājumi, bankas komisijas maksas, juristu pakalpojumi u.tml.) neieskaita aktīva iegādes vērtībā. Procentu maksājumus vai citas ar aizņēmumu saistītās izmaksas atzīst attiecīgā pārskata perioda izdevumos.

7.9. Nemateriāliem ieguldījumiem un pamatlīdzekļiem nolietojumu (amortizāciju) aprēķina, pielietojot lineāro metodi, kas nosaka, ka aktīva vērtība samazinās sistemātiski ar vienmērīgiem atskaitījumiem lietošanas laikā. **Lietderīgās lietošanas laiks** ir laika periods, kurā plāno izmantot attiecīgo ilgtermiņa aktīvu.

Lietderīgās lietošanas laiku nosaka atsevišķi katram nemateriālajam ieguldījumam, pamatlīdzeklim vai to grupām saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Katru gadu izdevumos norakstāmo summu aprēķina, dalot aktīva sākotnējo vērtību ar noteikto lietderīgās lietošanas laiku. Nolietojumu sāk aprēķināt ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc nodošanas ekspluatācijā, beidzot aprēķināt ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc ilgtermiņa aktīva ekspluatācijas izbeigšanas. Lietotiem ilgtermiņa aktīviem atlikušais lietošanas laiks var būt īsāks nekā no jauna iegādātajiem aktīviem.

7.10. Sagatavojot bilanci, uzkrātā nolietojuma (amortizācijas) summas atskaita no pamatlīdzekļu sākotnējās uzskaites vērtības, bilancē uzrādot pamatlīdzekļus to atlikušajā vērtībā.

7.11. Mainoties ilgtermiņa aktīva lietderīgās lietošanas laikam, attiecīgi koriģē ilgtermiņa aktīva nolietojuma (amortizācijas) aprēķinu.

Izdevumos attiecināmo nolietojuma (amortizācijas) summu pārdala atbilstoši ilgtermiņa aktīva nolietojuma (amortizācijas) normām atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā.

Pārmaiņu rezultātu uzrāda pārskata periodā, kuru pārmaiņas ietekmējušas.

7.12. Ilgtermiņa aktīva kopējā aprēķinātā nolietojuma (amortizācijas) summa nedrīkst pārsniegt ilgtermiņa aktīva kopējo uzskaites vērtību.

7.13. Ilgtermiņa aktīviem nolietojumu (amortizāciju) aprēķina tikai līdz to sākotnējās (uzskaites) vērtības pilnīgai norakstīšanai un, ja ilgtermiņa aktīva sākotnējā (uzskaites) vērtība

ir pilnīgi norakstīta kā nolietojums, bet objektu turpina lietot, nolietojuma aprēķināšanu pārtrauc, bet ilgtermiņa aktīvus saglabā uzskaitē.

7.14. Pārskata perioda slēgšanas procedūru ietvaros pārbauda, vai visiem ilgtermiņa aktīviem ir aprēķināts nolietojums (amortizācija).

7.15. Gadījumā, ja ilgtermiņa aktīvs nav iekļauts domes bilanci, izveido komisiju, kas nosaka aktīva vērtību un sagatavo dokumentu, ko apstiprinājis domes priekšsēdētājs, vai nepieciešamības gadījumā pieaicina vērtēšanas speciālistus, izmantojot vispāratzītas vērtēšanas metodes:

7.15.1. iekļaujot bilanci līdz šim neuzskaitītu ilgtermiņa ieguldījumu;

7.15.2. ziedojumu un dāvinājumu veidā saņemtu ilgtermiņa ieguldījumu;

7.15.3. iekļaujot maiņas ceļā saņemtu aktīvu;

7.15.4. nosakot ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājumu.

Zemes un ēku vērtības noteikšanai var izmantot to kadastrālo vērtību, bet mežaudzēm –

Meža valsts reģistra datus. Bioloģiskos un pazemes aktīvus sākotnēji uzskaita to iegādes vai izveidošanas vērtībā.

7.16.. **Vispāratzītas vērtēšanas metodes ir:**

7.16.1. salīdzināmo darījumu metode - ilgtermiņa ieguldījumu vērtība tiek noteikta, analizējot līdzvērtīgu ieguldījumu pēc to izmatošanas veida, atrašanās vietas ;

7.16.2. ienākumu kapitalizācijas metode vai naudas plūsmas diskontēšanas metode – tiek vērtēts ilgtermiņa ieguldījums tieša veidā , bet gan sagaidāmais labums, ko šis aktīvs nesīs;

7.16.3. izmaksu metode – aprēķinātā vērtība raksturo visu izmaksu summu, kas nepieciešams , lai it kā radītu no jauna līdzvērtīgu ilgtermiņa ieguldījumu.

7.17. Budžeta iestāde, kura **nodod bez atlīdzības** ilgtermiņa ieguldījumu citai budžeta iestādei:

7.17.1. sniedz informāciju par ilgtermiņa ieguldījuma uzskaiti (pamatlīdzekļa piederību uzskaites kategorijai detalizācijā līdz apakšgrupai;

7.17. 2. sākotnējo vērtību;

7.17. 3. nolietojumu;

7.17.4. atlikušo lietderīgās lietošanas laiku un attiecīgu norādi, ja pamatlīdzekļa vērtība sākotnēji atzīta nākamo periodu ieņēmumos).

7.18. Budžeta iestāde, bez atlīdzības nododot ilgtermiņa ieguldījumu citai budžeta iestādei, izslēdz tā sākotnējo vērtību, nolietojumu (amortizāciju), nākamo periodu ieņēmumus, kas attiecas uz šo ilgtermiņa ieguldījumu, un atzīst izdevumus. Izveidoto ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi, kas attiecas uz šo ilgtermiņa ieguldījumu, izslēdz un atzīst ieņēmumus.

7.19. Budžeta iestāde, **bez atlīdzības saņemot** ilgtermiņa ieguldījumu no citas budžeta iestādes:

7.19.1 atzīst tā sākotnējo vērtību,

7.19.2 vērtības samazinājumu un nolietojumu (amortizāciju), kas uzskaitīts nododošajā budžeta iestādē ,

7.19.3 atzīst ieņēmumus no bezatlīdzības ceļā saņemtajām vērtībām ilgtermiņa ieguldījuma atlikušajā vērtībā (mežaudzēm – pārējās rezerves) atbilstoši darījumu būtībai,

7.19.4 nākamo periodu ieņēmumus, kas attiecas uz šo saņemto ilgtermiņa ieguldījumu, uzskaita kā izdevumus no bezatlīdzības ceļā saņemtajām vērtībām un kreditoru saistību palielinājumu.

7.20. Budžeta iestāde, kura bez atlīdzības saņem ilgtermiņa ieguldījumu no citas budžeta iestādes, turpina aprēķināt nolietojumu (amortizāciju) ilgtermiņa ieguldījuma atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā un nākamo periodu ieņēmumu atzīšanu uz pārskata perioda ieņēmumiem, atbilstoši saņemtajai informācijai par ilgtermiņa ieguldījumu.

7.21. Pašvaldības īpašumā un valdījumā esošus nekustamos īpašumus nododot turējumā pašvaldības kapitālsabiedrībai vai atvasinātai publiskai personai:

7.21.1. uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu un finanšu ieguldījumu sastāvā;

7.21.2. turpina aprēķināt nolietojumu ilgtermiņa ieguldījuma atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā.

7.22. Katra pārskata perioda beigās, veicot inventarizāciju novērtē vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz **ilgtermiņa ieguldījumu vērtības būtisku samazinājumu**. Noteikt būtiskumu ilgtermiņa ieguldījumiem - 15%. Jāizvērtē šādas pazīmes (atzīmes izdarot inventarizācijas sarakstā):

7.22.1. ievērojami samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo ilgtermiņa ieguldījumu;

7.22.2. pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;

7.22.3. ilgtermiņa ieguldījums ir novecojis vai fiziski bojāts,

7.22.4. ilgtermiņa ieguldījuma paredzētajā lietojumā notikušas būtiskas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē budžeta iestādes darbību,

7.22.5. pieņemts lēmums apturēt ilgtermiņa ieguldījuma izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā).

7.23. Ja pastāv vismaz viena no minētajām pazīmēm, komisija, ja nepieciešams, pieaicinot attiecīgās jomas speciālistus, vispirms izvērtē, vai iespējams noteikt ilgtermiņa ieguldījuma patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas.

Ja ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamā vērtība bilances datumā ir zemāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību un vērtības samazinājums, ko nosaka kā uzskaites vērtības un atgūstamās vērtības starpību, ir ilgāks par gadu, ilgtermiņa ieguldījumu novērtē atbilstoši zemākajai vērtībai.

7.24. **Patiesā vērtība:**

7.24.1. ir summa, par kādu aktīvu iespējams apmainīt starp labi informētām, savstarpēji ieinteresētām

un nesaistītām personām;

7.24.2. atskaitot atsavināšanas (pārdošanas) izmaksas, ir summa, kādu iespējams iegūt aktīva atsavināšanas (pārdošanas) darījumā starp labi informētām, savstarpēji ieinteresētām un nesaistītām personām.

7.25. Ilgtermiņa ieguldījuma patieso vērtību iespējams noteikt šādos gadījumos

7.25.1. nesaistītu personu darījumā noslēgtā līgumā (saistošā pārdošanas līgumā) ir zināma ilgtermiņa ieguldījuma cena, kas koriģēta par izmaksām, kas tieši attiecas uz ilgtermiņa ieguldījuma atsavināšanu;

7.25.2. ja nav pieejami saistoši pārdošanas līgumi, bet ilgtermiņa ieguldījums ir tirgots aktīvā tirgū, tad patiesā vērtība ir ilgtermiņa ieguldījuma tirgus vērtība (pašreizējā piedāvājuma cena). Ja pašreizējās piedāvājuma cenas nav pieejamas, ilgtermiņa ieguldījuma patiesās vērtības

noteikšanā piemēro pēdējā darījuma cenu, pieņemot, ka aktīvu tirgū nav notikušas būtiskas izmaiņas starp darījuma datumu un aprēķinu veikšanas datumu;

7.25.3. ja nav pieejami saistoši pārdošanas līgumi un nepastāv aktīvs tirgus, patieso vērtību nosaka atbilstoši pieejamai informācijai par vērtību, kādu iestāde varētu iegūt no ilgtermiņa ieguldījuma pārdošanas nesaistītai personai aprēķinu datumā. Šīs vērtības noteikšanai var izvērtēt nesenu līdzīgu darījumu tajā pašā nozarē vai saimnieciskās darbības jomā.

7.26. Izvērtējumu patiesās vērtības noteikšanai sastāda aktu, kurā atspoguļota informācija par ilgtermiņa ieguldījumu- nosaukums, skaits, uzskaites vērtība, atsauce uz dokumentiem, saskaņā ar kuriem ir noteikta patiesā vērtība, ilgtermiņa ieguldījumi, kuriem jānosaka lietošanas vērtība. Minētajos gadījumos, kad iespējams noteikt patieso vērtību, Tērvetes novada domes priekšsēdētāja apstiprināta komisija, ja nepieciešams, pieaicinot attiecīgās jomas speciālistus, nosaka ilgtermiņa ieguldījuma patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas, un lietošanas vērtību:

7.26.1. ja ilgtermiņa ieguldījuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, pārsniedz ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību, ilgtermiņa ieguldījuma lietošanas vērtību neaprēķina un ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājumu neveic;

7.26.2. ja ilgtermiņa ieguldījuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir mazāka par ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību, nosaka lietošanas vērtību.

7.26.3. Izvērtējumu lietošanas vērtības noteikšanai atspoguļo aktā par ilgtermiņa ieguldījumu, kuriem konstatētas pazīmes par aktīvu būtisku samazinājumu – ilgtermiņa ieguldījuma nosaukums, skaits, uzskaites vērtība, patiesā vērtība, lietošanas vērtības noteikšanai piemērotā metode, lietošanas vērtības aprēķins, atgūstamā vērtība. Ja atgūstamā vērtība ir mazāka nekā uzskaites vērtība un tās samazinājums ir ilgāks par 1 gadu un ir būtiska(starpība starp uzskaites vērtību un lietošanas vērtību).

7.27. Ilgtermiņa ieguldījuma **lietošanas vērtības noteikšanai** piemēro šādas metodes:

7.27.1. amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi;

7.27.2 atgūstamās vērtības metodi (atjaunošanas izmaksu metodi), ;

7.27.3 pakalpojuma vienību metodi, ja nav iespējams piemērot šo noteikumu apakšpunktā minēto metodi.

7.28. Piemērojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi, atlikušā pakalpojuma pieprasījuma pašreizējo vērtību nosaka, amortizējot līdzvērtīga ilgtermiņa ieguldījuma vērtību atbilstoši esošā ilgtermiņa ieguldījuma nolietojumam.

7.29. Piemērojot atgūstamās vērtības metodi, atlikušā pakalpojuma pieprasījuma pašreizējo vērtību nosaka, no ilgtermiņa ieguldījuma pašreizējām atlikušā pakalpojuma pieprasījuma (pirms vērtības samazināšanās) aizvietošanas izmaksām atskaitot aprēķinātās ilgtermiņa ieguldījuma atjaunošanas izmaksas, kas nepieciešamas, lai atjaunotu tā pakalpojumu pieprasījumu tādā līmenī, kāds tas bija pirms vērtības samazināšanās.

7.30. Piemērojot pakalpojuma vienību metodi, atlikušā pakalpojuma pieprasījuma pašreizējo vērtību nosaka, samazinot atlikušā pakalpojuma pieprasījuma pašreizējās izmaksas pirms vērtības samazināšanās atbilstoši samazinātajam pakalpojuma vienību skaitam.

7.31. Aprēķināto ilgtermiņa ieguldījuma lietošanas vērtību salīdzina ar tā patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas. Ilgtermiņa ieguldījumu novērtē atgūstamā vērtībā, kas ir lielākā no šīm abām vērtībām.

7.32. Ilgtermiņa ieguldījumu **vērtības samazinājumu** uzskaita nolietojuma un amortizācijas kontu grupu sastāvā, atzīstot pārējos izdevumus. Pēc ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājuma atzīšanas tam turpina aprēķināt nolietojumu (amortizāciju), ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

7.33. Tērvetes novada dome katra pārskata perioda (finanšu gada, ja normatīvajos aktos par pārskatu sagatavošanu nav noteikts citādi) beigās, veicot inventarizāciju, novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskatu periodos atzītie ilgtermiņa ieguldījumu vērtības samazinājumi vairs nepastāv vai ir mazinājušies.

Tiek izvērtētas šādas pazīmes:

7.33.1. ievērojami palielinājies vai atjaunojies pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo ilgtermiņa ieguldījumu;

7.33.2. pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas pozitīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;

7.33.3. pārskata perioda laikā veikti ilgtermiņa ieguldījuma uzlabojumi vai atjaunošana, lai uzlabotu ilgtermiņa ieguldījuma darbību;

7.33.4. ilgtermiņa ieguldījuma paredzētajā lietojumā notikušas būtiskas ilgtermiņa izmaiņas, kas labvēlīgi ietekmē budžeta iestādes darbību

7.33.5. pieņemts lēmums atsākt ilgtermiņa ieguldījuma izveidi, kas iepriekš apturēta vai pārtraukta pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā).

7.34. Ja pastāv vismaz viena minētā pazīme, Tērvetes novada dome no jauna veic minētās darbības.

7.35. Ja ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājums ir mazinājies vai vairs nepastāv, palielina ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību, samazinot izveidoto vērtības samazinājumu un atzīstot pārējos ieņēmumus. Palielinātā ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikusī) vērtība nedrīkst pārsniegt uzskaites vērtību, kas būtu noteikta (atskaitot amortizāciju un nolietojumu), ja ilgtermiņa ieguldījumam iepriekšējos periodos nebūtu atzīti zaudējumi no vērtības samazinājuma.

7.36. Pēc ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājuma koriģēšanas turpina aprēķināt nolietojumu (amortizāciju), ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

7.37. Izveidotos ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājumus var koriģēt tikai par konkrētā ilgtermiņa aktīva vērtības samazinājuma izmaiņu vērtību.

7.38. Izdevumi, kas rodas ilgtermiņa aktīva lietošanas laikā:

7.38.1. rodoties izdevumiem saistībā ar jau esošo ilgtermiņa aktīvu, izvērtē izdevumu būtību un to ietekmi uz attiecīgo aktīvu;

7.38.2. veicot ilgtermiņa aktīvu atjaunošanu, rekonstrukciju vai uzlabojumus, kas pagarina ilgtermiņa aktīva lietderīgās lietošanas laiku vai būtiski uzlabo aktīva stāvokli, izdevumus pieskaita aktīva uzskaites vērtībai;

7.38.3. palielinot ilgtermiņa aktīva uzskaites vērtību izmaksas kapitalizējot, tās noraksta kopā ar ilgtermiņa aktīvu tā atlikušajā vai pārskatītajā derīgās lietošanas laikā;

7.38.4. ilgtermiņa aktīva esošā stāvokļa saglabāšanas, uzturēšanas, remonta vai labošanas rezultātā radušās izmaksas atzīst kā izdevumus periodā, kad tie radušies;

7.38.5. par pamatu remontdarbu kapitalizācijai vai iekļaušanai izdevumos uzskata remontdarbu rezultātā iegūto labumu;

7.38.6. gadījumā, ja remontdarbu rezultātā gūtais uzlabojums ir būtisks un dod labumu laikā, kas pārsniedz vienu pārskata periodu, to kapitalizē, iekļaujot ilgtermiņa aktīva vērtībā;

7.38.7. iegādājoties lietotu ilgtermiņa aktīvu, kuru var izmantot paredzētajam mērķim tikai pēc rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas, attiecīgās izmaksas pieskaita ilgtermiņa aktīva uzskaites vērtībai tādā apmērā, lai ilgtermiņa aktīva vērtība pēc šo izmaksu pievienošanas nepārsniegtu ilgtermiņa aktīva aizvietošanai nepieciešamo summu.

7.38.8. pārskata perioda beigās, bet ne retāk kā 1 x gadā, domes speciālisti izvērtē ilgtermiņa ieguldījumus un nosaka to patieso lietošanas pielietojumu.

7.39. Ilgtermiņa aktīva **likvidācijas vai atsavināšanas** (pārdošana, mainīšana, ieguldīšana kapitālsabiedrībā un nodošana bez atlīdzības, kā rezultātā īpašuma tiesības no mantas atsavinātāja pāriet mantas ieguvējam) gadījumos izslēdz aktīvu no uzskaites, norakstot tā uzskaites vērtību, kā arī samazinot tā uzkrāto nolietojumu (amortizāciju) un aktīva vērtības samazinājumu.

7.39.1 Ilgtermiņa ieguldījumus noraksta, ja tie kļuvuši nederīgi fiziskas lietošanas, avāriju, stihisku nelaimju, ekspluatācijas noteikumu pārkāpumu un citu iemeslu dēļ, morāli novecojuši (sastādīts ekspertu slēdziens), kļuvuši nederīgi celtniecības darbu, iestādes paplašināšanas, rekonstrukcijas un tehniskas pārkārtošanas gaitā.

7.40. Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus līdz to atsavināšanai uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā. Ilgtermiņa ieguldījumus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem un to atsavināšana ir ticama (pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu, uzsākt atsavināšanas process un ir pārliecība par tā pabeigšanu gada laikā no šī procesa uzsākšanas dienas).

7.41. Atsavināšanai paredzētajiem ilgtermiņa ieguldījumiem pārtrauc aprēķināt nolietojumu (amortizāciju), ja atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus nav paredzēts turpmāk izmantot domes darbības nodrošināšanai un to vērtība var tikt atgūta atsavināšanas darījumā.

7.42. Atsavināšanai paredzētos aktīvus uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā vērtībā.

7.43. Atsavināšanai paredzētos aktīvus apgrozāmo līdzekļu sastāvā novērtē atbilstoši to zemākajai uzskaites vērtībai vai patiesajai vērtībai, atskaitot atsavināšanas izmaksas. Katrā pārskata periodā pārbauda, vai nav notikusi aktīva vērtības samazināšanās un, ja nepieciešams, atzīst izdevumus no vērtības samazināšanās.

7.44. Atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus, kas uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā, atjauno ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā, ja neparedzētu (vai iepriekš neparedzamu) apstākļu dēļ atsavināšanas process netiek pabeigts un ir vadības lēmums atsavināšanai paredzēto aktīvu turpināt izmantot budžeta iestādes darbības nodrošināšanai. Atsavināšanai paredzēto aktīvu atjauno ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā atlikušajā vērtībā un nolieto (amortizē) atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši iepriekš noteiktajam lietderīgās lietošanas laikam.

7.45. Konstatējot ilgtermiņa aktīva iznīcināšanu vai bojāšanu prettiesiskas darbības rezultātā, dome veic visus nepieciešamos pasākumus vērtību kompensēšanai (iesniegums lietas ierosināšanai; oficiāla atteikumu saņemšana lietas ierosināšanai un tml):

7.45.1 iznīcināto vai bojāto ilgtermiņa aktīvu, izslēdzot no uzskaites pēc attiecīgi noformēta likvidācijas akta, grāmatvedībā noraksta tā uzskaites vērtību, kā arī samazina tā uzkrāto nolietojumu (amortizāciju) un atzīst prasības bojātā vai iznīcinātā aktīva atlikušās vērtības apmērā zembilancē.

7.46. Par ilgtermiņa ieguldījumu izslēgšanu no uzskaites lemj iestādes vadītāja izveidotas un apstiprinātas **komisijas** katrai iestādei, struktūrvienībai (turpmāk tekstā – Komisijas). Pēc domes priekšsēdētāja ieskatiem, Komisijām var piešķirt arī plašākas pilnvaras pamatlīdzekļu un krājumu pieņemšanā ekspluatācijā, novērtēšanā un pārvērtēšanā.

Komisiju pienākumi ir:

7.46.1. iepazīties ar norakstāmo pamatlīdzekļu tehnisko dokumentāciju, grāmatvedības uzskaites datiem un citu svarīgu informāciju, ja tāda ir;

7.46.2. veikt norakstāmo pamatlīdzekļu apskati dabā, novērtēt un dokumentēt to atjaunošanas un tālākas izmantošanas neiespējamību vai nelietderību, nepieciešamības gadījumā izmantojot speciālistu vai ekspertu atzinumu;

7.46.3. noskaidrot un dokumentēt pamatlīdzekļu norakstīšanas konkrētos iemeslus (fiziskais, morālais nolietojums, drošības noteikumu pārkāpumi, avārijas u.c.);

7.46.4. pamatlīdzekļu sabojāšanas vai pazaudēšanas gadījumā noskaidrot personas un apstākļus, kas ir atbildīgas par notikušo, un iesniegt priekšlikumus vadībai problēmas risināšanai un līdzekļu atgūšanai;

7.46.5. noteikt norakstāmo pamatlīdzekļu atsevišķu derīgo mezglu, detaļu un citu materiālu tālākas izmantošanas iespējas, nepieciešamības gadījumā pieaicinot ekspertus, veikt to novērtēšanu pēc attiecīgajā brīdī zemākās tirgus vērtības, kontrolēt šo detaļu izņemšanu no norakstāmā objekta;

7.46.6. sagatavot pamatlīdzekļu norakstīšanas aktus ar pielikumiem un slēdzieniem par iespējamo realizāciju, t.sk. nodošanu otrreizējās pārstrādes uzņēmumiem vai metāllūžņu savākšanas uzņēmumiem, iznīcināšanu utt..

7.46.7. Komisiju sagatavotie akti tiek nodoti domes priekšsēdētāja vietniekam apstiprināšanai.

7.47. Ja norakstāmā pamatlīdzekļa atlikusī bilances vērtība pēc grāmatvedības uzskaites datiem

pārsniedz 700 euro par vienību, ilgtermiņa ieguldījumu no bilances noraksta, pamatojoties uz novada domes sēdes lēmumu.

7.47.1. Komisija sagatavo slēdzienu par aktīva norakstīšanu, nepieciešamības gadījumā piesaistot kompetentus speciālistus vai ekspertus. Ja, norakstot pamatlīdzekli, pamatlīdzekļa likvidācijas gaitā ir iespējams likvidācijas rezultāts (likvidācijas izmaksas vai iespējams pamatlīdzekli izkomplektēt un turpināt ekspluatēt atsevišķas pamatlīdzekļa sastāvdaļas), tas jāatspoguļo pieaicināto speciālistu slēdzienā un Komisijas slēdzienā;

7.47.2.saskaņā ar novada domes sēdes lēmumu par atļauju norakstīt pamatlīdzekli, Komisija sastāda pamatlīdzekļa norakstīšanas aktu; aktu apstiprina domes priekšsēdētāja vietnieks.

Nemateriālie ieguldījumi

7.48. Nemateriālie ieguldījumi ir tādi ilgtermiņa ieguldījumi, kas neparādās mantiskā, saredzamā veidā, bet gan tikai kā īpašumtiesības.

7.49. Nemateriālo ieguldījumu sastāvā uzskaita tikai par samaksu iegūtās tiesības. "Nemateriālajos ieguldījumos" tiek uzrādīti uz noteiktu laiku un par samaksu iegādātas licences, pašvaldības ekonomiskās attīstības plāni, teritoriālās plānošanas programmas, licences datorprogrammām, datorprogrammas. Nemateriālos ieguldījumus, kuru lietošanas laiks mazāks par gadu, uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā.

7.50.Bilancē nemateriālie ieguldījumi uzrādāmi atlikušajā vērtībā (sākuma vērtība mīnus amortizācija).

7.51. Kontā "1110 Attīstības pasākumi un programmas" uzskaita attīstības pasākumu un programmu izdevumus, ja zināms, ka projektu pabeigs un īsteno:

7.51.1.attīstības pasākumu (piemēram, administratīvo teritoriju attīstības plānu) un programmu izmaksas, kas ir pētniecības darbā iegūto zināšanu, atklājumu vai citu zināšanu izmantošana jaunu (vai būtiski uzlabotu) materiālu, ierīču, produktu, procesu, sistēmu vai pakalpojumu ražošanas plānā vai izstrādē pirms komerciālas ražošanas vai lietošanas uzsākšanas;

7.51.2. izstrādes, kas pētniecības rezultātu sagatavo līdz izmēģinājuma paraugam; Pētniecības darbu izmaksas (atzīst izdevumos), attīstības pasākumu izmaksas, ja projekts vai programma netiks pabeigta un īstenota (atzīst izdevumos), projektēšanas un plānošanas izmaksas pēc projekta apstiprināšanas iekļauj citās projekta izmaksās vai ilgtermiņa aktīva iegādes (izveidošanas) vērtībā).

7.52. Kontā "1121 Datorprogrammas" uzskaita datorprogrammas, kuru lietošanas tiesības noteiktas ar licenci vai kuras speciāli izstrādātas konkrētas budžeta iestādes vajadzībām. Šeit neuzskaita datorprogrammas, kuras tiek iegādātas pie datora komplektācijas un bez kurām dators nevar darboties.

7.53. Kontā "1122 Pārējās licences" uzskaita licences, kuras ir autora vai autora tiesību īpašnieka atļauja par samaksu izmantot ar normatīvajiem aktiem aizsargātu izgudrojumu, literatūras vai mākslas darbu, kā arī licences, kuras ir valsts institūciju, pašvaldību, profesionālo apvienību izdotas atļaujas darbībai kādā jomā (izņemot datorprogrammu izmantošanas licences).

7.54. Kontā "1123 Koncesijas" uzskaita koncesijas, kuras ir līgumi, ar ko pašvaldība uz noteiktu laiku un noteiktiem nosacījumiem nodod juridiskai personai par samaksu pašvaldībai piederošās tiesības uz dabas bagātībām vai kādu saimniecisku objektu.

7.55. Kontā "1124 Patenti" uzskaita izgudrojuma un dizainparauga patentus.

7.56. Kontā "1125 Licences datorprogrammām" uzskaita atsevišķi no datorprogrammām iegādātas licences.

7.57. Kontā "1129 Pārējās nemateriālo ieguldījumu tiesības" uzskaita pārējās iepriekš neklasificētās nemateriālo ieguldījumu tiesības: preču zīmes, pakalpojumu zīmes, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kuras lieto kādas preces vai pakalpojumu atšķirībai no citu ražotāju vai tirgotāju precēm un pakalpojumiem, un citas tamlīdzīgas tiesības.

7.58. Kontā "1130 Pārējie nemateriālie ieguldījumi" uzskaita iepriekš neklasificētus nemateriālos aktīvus, kuri atbilst nemateriālo ieguldījumu definīcijai: pastāv iespēja nākotnes ekonomisko labumu plūsmai un var ticami novērtēt aktīva vērtību (piemēram, specializētas zināšanas, franšīzes).

7.59. Kontā "1140 Nemateriālo ieguldījumu izveidošana" uzskaita budžeta iestādes izmaksas, kas tieši attiecas uz nemateriālo ieguldījumu izveidošanu un sagatavošanu plānotajai izmantošanai līdz nemateriālā ieguldījuma nodošanai lietošanā.

7.60. Kontā "1160 Derīgo izrakteņu izpēte un citi līdzīgi neražotie nemateriālie ieguldījumi" uzskaita izdevumus par naftas un dabasgāzes, naftas atradņu izpēti (derīgo izrakteņu atrašanās vieta, daudzuma un kvalitātes noteikšana), faktisko izmēģinājumu un mērījumu izmaksas, kā arī transportēšanas izmaksas un citas ar izmēģinājumiem tieši saistītās izmaksas.

7.61. Kontā "1181 Avansa maksājumi par attīstības pasākumiem un programmām" uzskaita samaksātos avansa maksājumus (priekšapmaksas) par attīstības pasākumiem un programmām.

7.62. Kontā "1182 Avansa maksājumi par licencēm, koncesijām un patentiem, preču zīmēm un tamlīdzīgām tiesībām" uzskaita samaksātos avansa maksājumus (priekšapmaksas) par licencēm, koncesijām, patentiem, preču zīmēm un tamlīdzīgām tiesībām.

7.63. Kontā "1184 Avansa maksājumi par derīgo izrakteņu izpēti un citiem līdzīgiem neražotiem nemateriālajiem ieguldījumiem" uzskaita samaksātos avansa maksājumus (priekšapmaksas) par derīgo izrakteņu izpēti un citiem līdzīgiem neražotiem nemateriālajiem ieguldījumiem.

7.64. Kontā "1185 Avansa maksājumi par pārējiem nemateriālajiem ieguldījumiem" uzskaita samaksātos avansa maksājumus (priekšapmaksas) par pārējiem iepriekš neklasificētajiem nemateriālajiem ieguldījumiem.

7.65. Kontā "1187 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par nemateriālajiem ieguldījumiem" uzskaita izveidotos uzkrājumus nedrošiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem.

7.66. Kontu grupā "1190 Nemateriālo ieguldījumu uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums" uzskaita nemateriālo ieguldījumu aprēķināto vērtības samazinājumu un amortizāciju, kas aprēķināta atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam.

7.66.1 Kontā "11910 Attīstības pasākumu un programmu uzkrātā amortizācija" uzskaita attīstības pasākumu un programmu aprēķināto amortizāciju.

7.66.2.. Kontā "11929 Pārējo licenču, koncesiju un patentu, preču zīmju un tamlīdzīgu tiesību uzkrātā amortizācija" uzskaita pārējo licenču (izņemot datorprogrammu licences), licenču datorprogrammām, koncesiju un patentu, preču zīmju un tamlīdzīgu tiesību aprēķināto amortizāciju.

7.66.3. Kontā "11930 Pārējo nemateriālo ieguldījumu uzkrātā amortizācija" uzskaita pārējo nemateriālo ieguldījumu aprēķināto amortizāciju.

7.66.4. Kontā "11951 Datorprogrammu uzkrātā amortizācija" uzskaita datorprogrammu aprēķināto amortizāciju.

7.67. Kontā "1196 Derīgo izrakteņu izpētes un citu līdzīgu neražoto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija" uzskaita derīgo izrakteņu un citu līdzīgu neražoto nemateriālo aktīvu aprēķināto amortizāciju.

7.68. Kontā "1199 Nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums" uzskaita aprēķināto vērtības samazinājumu nemateriālajiem ieguldījumiem.

Pamatlīdzekļi

7.69. Pamatlīdzekļi ir aktīvi, kuri paredzēti pašvaldības funkciju nodrošināšanai, administratīviem nolūkiem, pakalpojumu sniegšanai, iznomāšanai un kuru paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par gadu.

Pamatlīdzekļa vienības sākotnējās atzīšanas vērtība noteikta atbilstoši normatīvajiem aktiem budžeta izdevumu klasifikāciju jomā un tas ir **213 euro un vairāk**.

Bibliotēku fondus, nekustamos īpašumus uzskaita pamatlīdzekļu sastāvā neatkarīgi no vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības.

7.70. Pamatlīdzekļa vērtību veido samaksātā nauda, tās ekvivalenti vai cita veida atlīdzība, kurai pieskaitītas visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādes darījumu.

7.71. Pamatlīdzekļi bilancē uzskaitīti to sākotnējā vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu.

7.72. Pamatlīdzekļus, kas sastāv no komplektējošām daļām (tai skaitā rezerves daļām un apkalpošanas iekārtām), kuras nevar izmantot atsevišķi, uzskaita kā vienu pamatlīdzekli.

7.73. Kontu grupā "1210 Zeme, ēkas un būves" uzskaita pašvaldībai īpašumā, valdījumā esošu vai piekrītošu zemi zem ēkām un būvēm, kultivēto zemi, atpūtai un izklaidei izmantojamo zemi, visas budžeta iestādes ēkas un būves, ieskaitot aprīkojumu, ierīces un iekārtas, kas ir šo ēku un būvju neatņemama sastāvdaļa. Šajā kontā uzskaita zemesgabalus, ēkas un būves, ja tās paredzētas budžeta iestādes funkciju nodrošināšanai, pakalpojumu sniegšanai vai iznomāšanai un to paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu gadu.

7.73.1. analītiskajā uzskaitē nodala pašu vajadzībām lietojamo zemi, ēkas un būves no izīrējamiem un iznomājamiem īpašumiem. Zemi uzskaita zemes vienībās atbilstoši piešķirtajam zemes vienības kadastra apzīmējuma numuram. Daļēji izīrējamās un iznomājamās

īpašumus uzskaita kā izīrējamus un iznomājamus īpašumus, ja izīrējamo vai iznomājamo platību var pārdot vai iznomāt atsevišķi un var atdalīt grāmatvedības uzskaitē.

Ja tas nav iespējams, daļēji izīrējamus un iznomājamus īpašumus uzskaita kā izīrējamus un iznomājamus īpašumus tikai tad, ja pašu vajadzībām izmantojamā īpašuma daļa nav būtiska;

7.732. ēkas un būves, kas ir kultūras (arhitektūras) pieminekļi, uzskaita līdzīgu pamatlīdzekļu kontos atbilstoši to pielietojumam (piemēram, dzīvojamās ēkas, nedzīvojamās ēkas, būves), analītiskajā uzskaitē nodalot atsevišķi;

7.73.3. ēku un būvju konstrukcijas, aprīkojumu, ierīces un iekārtas, kas ir to neatdalāma sastāvdaļa, uzskaita kopā ar attiecīgo ēku vai būvi.

7.74. Kontā "1211 Dzīvojamās ēkas" uzskaita ēkas, no kuru izmantojamās platības vismaz pusi izmanto dzīvošanai. Ja dzīvošanai izmanto mazāk par pusi no ēkas kopējās izmantojamās platības, to klasificē kā nedzīvojamo ēku saskaņā ar tās projektā noteikto lietošanas mērķi.

7.75. Kontā "1212 Nedzīvojamās ēkas" uzskaita ēkas, kuras netiek izmantotas vai nav paredzētas dzīvošanai. Šajā kontā uzskaita administrācijas ēkas, rūpniecības un tirdzniecības ēkas, viesnīcas, restorānus, izglītības iestāžu, ārstniecības un sociālās aprūpes ēkas, kā arī vēsturiskās ēkas, kuras nav domātas dzīvošanai (piemēram, muzejus).

7.76. Kontā "1213 Transporta būves" uzskaita ielas, autoceļus, ietves, stāvvietas, lidlauku skrejceļus, sliežu ceļu konstrukcijas, tiltus, satiksmes pārvadus, tuneļus, ostu un piestātņu būves un konstrukcijas un citus tamlīdzīgus objektus.

7.77. Kontā "1214 Zeme zem ēkām un būvēm" uzskaita zemi, uz kuras uzbūvētas ēkas, būves vai to pamati, kas ir īpašumā, valdījumā vai piekrītoši valstij un pašvaldībai. Šeit uzskaita arī pagalmus, dārzu teritorijas un iebrauktuves, kuras uzskata par ēkas vai būves neatdalāmu sastāvdaļu.

7.78. Kontā "1215 Kultivētā zeme" uzskaita zemi, kuru izmanto lauksaimniecībā (ieskaitot zemi stādījumiem un augļu dārziem).

7.79. Kontā "1216 Atpūtai un izklaidei izmantojamā zeme" uzskaita parku teritorijas un atpūtas vietas kopā ar tām piegulošajiem virszemes ūdeņiem.

7.80. Kontā "1217 Pārējā zeme" uzskaita iepriekš neklasificēto zemi (piemēram, karjerus, kapu teritorijas, meža zemi).

7.81. Kontā "1218 Inženierbūves" uzskaita visu veidu inženierbūves (izņemot transporta būves) – ūdens uzkrāšanas un novadīšanas būves un konstrukcijas, meliorācijas sistēmas, sakaru un elektropārvades līnijas, naftas un gāzes cauruļvadus, ūdensvadus, siltumtrašu un kanalizācijas tīklus, celtnes un būves.

7.82. Kontā "1219 Pārējais nekustamais īpašums" uzskaita iepriekš neklasificēto nekustamo īpašumu – pārējās celtnes un būves, kuras nav iespējams klasificēt kā ēkas, transporta vai inženierbūves (piemēram, vēsturiskos pieminekļus, sporta un atpūtas būves).

7.83. Kontā "1220 Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas" uzskaita tehnoloģiskās iekārtas, mēraparāturu, regulēšanas ierīces, laboratoriju un medicīnas iekārtas un mašīnas, kuras lieto budžeta iestādes funkciju izpildes vai sniegto pakalpojumu nodrošināšanai:

7.83.1. tehnoloģisko iekārtu un mašīnu sastāvā neuzskaita transportlīdzekļus un datortehniku;

7.83.2. tehnoloģisko iekārtu un mašīnu rezerves daļas un palīgierīces, kurām ir patstāvīga nozīme saimnieciskajā procesā un kas uzskatāmas par pamatlīdzekļiem, ietver pamatlīdzekļu sastāvā kā atsevišķus pamatlīdzekļu uzskaites objektus. Pārējās rezerves daļas un palīgierīces uzskaita krājumu sastāvā un noraksta izdevumos tad, kad tās faktiski patērē (izlieto).

7.84. Kontā "1231 Transportlīdzekļi" uzskaita transportlīdzekļus kravas vai cilvēku pārvadāšanai, kā arī citus iestādes funkciju nodrošināšanai paredzētos transportlīdzekļus (kravas un pasažieru automobiļus, autobusus, trolejbusus, motociklus, velosipēdus, piekabes un puspiekabes, ūdens transportlīdzekļus, dzelzceļa vilces iekārtas, dzelzceļa un tramvaju ritošos sastāvus, gaisa transportlīdzekļus un citus transportlīdzekļus).

7.85. Kontā "1232 Saimniecības pamatlīdzekļi" uzskaita pamatlīdzekļus, kurus izmanto budžeta iestādes saimnieciskās darbības nodrošināšanai, precizējot, katras budžeta iestādes funkciju nodrošināšanai. Izglītības iestādēs mācību kabinetu aprīkojums, virtuves dažāds inventārs, tāfeles, ekrāni; komunālās saimniecības vajadzībām izmantojamie zāles plāvēji, trimeri, atkritumu konteineri, kāpnes, ventilatori, kondicionieri, putekļu sūcēji u.c.

7.86. Kontā "1233 Bibliotēku fondi" uzskaita likumā noteiktajā kārtībā reģistrētu bibliotēku krājumu veidojošās grāmatas (tai skaitā mācību grāmatas) un citus iespaiddarbus, mikrofilmas, skaņu ierakstus un citus informācijas nesējus.

7.87. Kontā "1234 Izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi" uzskaita oriģinālfilmas, skaņu ierakstus, manuskriptus un mākslas darbus.

7.88. Kontā "1238 Datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika" uzskaita datorus, serverus, kopētājus, faksa aparātus, telefonus, telefoncentrāles un citu biroja tehniku un tās aprīkojumu. Šajā kontā var uzskaitīt arī datorprogrammas, bez kurām datori un serveri nevar darboties.

7.89. Kontā "1239 Iepriekš neklasificētie pārējie pamatlīdzekļi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos pamatlīdzekļus; tautas tērpi, skatuves tērpi, novada simbolika u.c.

7.90. Kontā "1241 Pamatlīdzekļu izveidošana" uzskaita izmaksas, kas attiecas uz konkrēta pamatlīdzekļa izveidošanu līdz tā nodošanai lietošanā (ekspluatācijā), un saņemto, bet vēl neuzstādīto pamatlīdzekļu vērtību līdz to nodošanai lietošanā. Pēc nodošanas - pieņemšanas akta (vai akta par nodošanu ekspluatācijā) parakstīšanas izveidotā pamatlīdzekļa vērtībā samazina pamatlīdzekļu izveidošanas kontus un palielina attiecīgo pamatlīdzekļu uzskaites kontus .

7.91. Kontā "1242 Nepabeigtā būvniecība" uzskaita būvniecības izmaksas līdz pamatlīdzekļa nodošanai lietošanā (ekspluatācijā).

7.92. Kontu grupas "1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi", kontos "1251 Turējumā nodotā pašvaldību zeme", "1252 Turējumā nodotās pašvaldību ēkas un būves" un "1259 Turējumā nodotie pašvaldību citi īpašumi" uzskaita pašvaldību ilgtermiņa ieguldījumus, kas nodoti turējumā kapitālsabiedrībām, atvasinātām publiskām personām.

7.93. Kontā "1261 Pazemes aktīvi" uzskaita izpētītus minerālo atradņu krājumus, kas atrodas zem zemes virsmas un ir ekonomiski izmantojami, ņemot vērā pašreizējo tehnoloģiju un atbilstošās cenas.

7.94. Kontā "1262 Augļu dārzi un citi regulāri ražojošu koku stādījumi" uzskaita kokus (ieskaitot vīnogulājus un krūmājus), kurus audzē ražas iegūšanai.

7.95. Kontā "1263 Mežaudzes" uzskaita mežaudzes, kuru vērtība mainās, tām augot.

7.96. Kontā "1264 Turējumā nodoti pašvaldību bioloģiskie un pazemes aktīvi" uzskaita pašvaldības bioloģiskos un pazemes aktīvus, kas nodoti turējumā kapitālsabiedrībām vai atvasinātām publiskām personām.

7.97. Kontā "1269 Pārējie bioloģiskie aktīvi" uzskaita parkus, ilggadīgos stādījumus un citus līdzīgus aktīvus, kuru vērtība mainās, tiem augot, un kuri nav uzskatāmi par pazemes aktīviem, mežaudzēm, augļu dārziem un citiem regulāri ražojošiem koku stādījumiem.

7.98. Kontā "1270 Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos" uzskaita kapitālos ieguldījumus ēkās vai citos pamatlīdzekļos (ēku rekonstrukcija, uzlabošana, atjaunošana), kas nav iestādes īpašumā, ja tādi ieguldījumi ir atļauti īres, nomas vai apsaimniekošanas līgumos vai paredzēti investīciju projektos. Attiecīgos ieguldījumus uzskaita kā nomātā īpašuma uzlabojumus.

7.99. Kontā "1281 Avansa maksājumi par zemi, ēkām un būvēm" uzskaita samaksātās priekšapmaksas par zemes, ēku un būvju iegādi.

7.100. Kontā "1282 Avansa maksājumi par tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām" uzskaita samaksātās priekšapmaksas par iekārtu un mašīnu iegādi.

7.101. Kontā "1283 Avansa maksājumi par pārējiem pamatlīdzekļiem" uzskaita samaksātās priekšapmaksas par transportlīdzekļu, datortehnikas, sakaru un biroja tehnikas, bibliotēku fondu, mākslas darbu un priekšmetu un citu iepriekš neklasificētu pamatlīdzekļu iegādi.

7.102. Kontā "1286 Avansa maksājumi par bioloģiskajiem un pazemes aktīviem" uzskaita samaksātās priekšapmaksas par bioloģisko un pazemes aktīvu iegādi.

7.103. Kontā "1287 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par pamatlīdzekļiem" uzskaita izveidotos uzkrājumus nedrošiem avansa maksājumiem (priekšapmaksām) par pamatlīdzekļiem.

7.104. Kontā "1289 Pārējie avansa maksājumi" uzskaita pārējās iepriekš neklasificētās samaksātās priekšapmaksas.

7.105. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina saskaņā ar ilgtermiņa aktīvu nolietojuma aprēķināšanas pamatprincipiem. Kontu grupas "1291 Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums" kontos "12911, 12912, 12913, 12918, 12919 Ēku un būvju uzkrātais nolietojums", "12920 Tehnoloģisko iekārtu un mašīnu uzkrātais nolietojums", "12931,12932,12938,12939 Pārējo pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums", "1295 Turējumā nodoto pašvaldību īpašumu uzkrātais nolietojums", "12969 pārējo aktīvu nolietojums" un "1297 Ilgtermiņa ieguldījumu nomātajos pamatlīdzekļos uzkrātais nolietojums" uzskaita katras pamatlīdzekļu grupas aprēķināto un uzkrāto nolietojumu.

7.106. Īpašumā esošai zemei un objektiem, kuriem ir noteikta kultūras vai vēsturiska vērtība (kultūras pieminekļi, dabas pieminekļi, mākslas priekšmeti, vērtslietas u.tml.), kas laika gaitā nesamazinās, un nav arī nosakāms to lietderīgās lietošanas laiks, nolietojumu neapbrēķina.

7.107. Veicot **pamatlīdzekļa rekonstrukciju, uzlabošanu vai atjaunošanu**, pēc kuras būtiski uzlabojušies tā ekonomiskie parametri (palielinājusies pamatlīdzekļa jauda, ietilpība vai citi rādītāji) un lietderīgās lietošanas laiks kļuvis ilgāks vismaz par vienu gadu, attiecīgās izmaksas pieskaita pamatlīdzekļa sākotnējai uzskaites vērtībai.

7.108. Iegādājoties lietotu pamatlīdzekli un veicot tā rekonstrukciju, uzlabošanu vai atjaunošanu, attiecīgās izmaksas pieskaita pamatlīdzekļa uzskaites vērtībai.

7.109. Nomāto pamatlīdzekļu (arī īrēto pamatlīdzekļu daļu) rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas izmaksas nomnieks uzskaita līdzīgi kā pašu pamatlīdzekļu iegādes (izgatavošanas) izmaksas un noraksta pakāpeniski saskaņā ar nomas (īres) līgumā noteiktā vai citā derīgās lietošanas laikā, ja noslēgtajā nomas (īres) līgumā nav paredzēts nomniekam atlīdzināt izdevumus, kas radušies, rekonstruējot, uzlabojot vai atjaunojot nomātos pamatlīdzekļus.

7.110. Rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas izmaksas var norakstīt rekonstruēto, uzlaboto, atjaunoto pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laikā vai arī citā no tā atšķirīgā laikā (piemēram, nomas termiņā), ja tam ir noteikts pamatojums.

7.111. Pamatlīdzekļus, kurus iemontē vai iebūvē citos iestādes bilancē uzskaitītajos pamatlīdzekļos kārtējā vai kapitālā remonta laikā, noraksta, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem, izziņu vai aktu par veiktajiem darbiem, skaidrojot, kad un kādā objektā, mašīnā, darba galdā vai kādā citā pamatlīdzeklī ir iemontēts pamatlīdzeklis.

7.112. Norakstot pamatlīdzekļus, kuri kļuvuši nederīgi avārijas rezultātā, norakstīšanas aktam pievieno avārijas akta kopiju, kā arī paskaidrojumu par avārijas iemesliem un dokumentus par piemērotajām sankcijām pret vainīgajām personām. Norakstot autotransporta līdzekļus, uzrāda iegādes gadu, agregātu un detaļu tehnisko raksturojumu, to numurus, nobraukto kilometru skaitu un tālākas izmantošanas iespējas.

7.113. Iegādājoties lietotu pamatlīdzekli, paredzamais atlikušais lietderīgās lietošanas laiks un nolietojuma normas (likmes) nosakāmas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

7.114. Kontā "1299 Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums" uzskaita aprēķināto vērtības samazinājumu pamatlīdzekļiem.

7.115. Kontā "1311 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā" uzskaita ieguldījumus kapitālsabiedrībās, kurās budžeta iestādei pieder vairāk par 50 procentiem kapitāla (meitas kapitālsabiedrības), uzskaita finanšu ieguldījumus, kurus paredzēts turēt ilgāk par gadu no bilances datuma,

7.116. Kontā "1319 Vērtības samazinājums radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā" uzskaita vērtības samazinājumu no radniecīgo kapitālsabiedrību kapitāla izvērtējuma.

8. Apgrozāmo līdzekļu uzskaitē

Apgrozāmie līdzekļi ir aktīvi, kurus pašvaldība izmanto gada laikā, vai kuru apmaksā paredzēta gada laikā no bilances datuma.

Apgrozāmos līdzekļus iedala šādās grupās :

- a) krājumi,
- b) debitori (prasības)
- c) nākamo periodu izdevumu un avansi par pakalpojumiem un projektiem,
- d) īstermiņa finanšu līdzekļi,
- e) naudas līdzekļi,

Krājumi

8.1. Krājumi ir domes īstermiņa aktīvi, kas paredzēti tās:

8.1.1. darbības nodrošināšanai,

8.1.2. atsavināšanai,

8.1.3. materiālu vai izejvielu veidā atrodas vai tiks izlietoti saimnieciskās darbības procesā.

8.2. Šajā grupā uzskaita arī **inventāru**, ja vienas aktīva vienības sākotnējās atzīšanas vērtība ir mazāka par 213 *euro*. - ātri nolietojamo inventāru, veļu un gultas piederumus, kuru lietderīgais lietošanas laiks ir līdz 1 gadam. Šo aktīvu lietderīgās lietošanas laiku nosaka pašvaldības izveidota komisija.

8.3. Inventāra uzskaitē un norakstīšana ir pieļaujama atbilstoši inventāra grupai un izmantošanas mērķiem

8.4. Inventāru inventarizē un tā izmaiņas dokumentē pēc tādiem pašiem principiem kā pamatlīdzekļiem, sagatavojot iekšējos dokumentus – pieņemšanas, nodošanas un norakstīšanas aktus.

8.5. Papildu finanšu uzskaites principiem, kas noteikti šajā uzskaites politikā, līdz inventāra pilnīgai norakstīšanai, pašvaldība nodrošina materiālo vērtību uzraudzību un operatīvo uzskaiti saskaņā ar pašvaldības iekšējiem noteikumiem - tekošā gada laikā iegādātam inventāram aprēķina un ieģrāmato 100% nolietojumu, tādējādi saglabājot mazvērtīgā inventāra daudzuma analītisko uzskaiti. Kad mazvērtīgais inventārs pilnībā izslēdzams arī no daudzumu uzskaites, jo ir pilnīgi nolietojies, to izslēdz no mazvērtīgā inventāra un nolietojuma kontiem.

8.6. Kontu 2161,2162,2391,2392 atlikumi atrodas uzskaitē zembilancē.

8.7. Grāmatvedības uzskaitē **krājumu novērtēšanai**, tos saņemot, izlietojot, norakstot, izvēlas un piemēro FIFO metodi / pirmais iekšā - pirmais ārā./ FIFO metodi pielieto krājumu grupām:

8.7.1. pārtikas produktiem,

8.7.2. kurināmajam,

8.7.3. kancelejas precēm,

8.7.4. degvielai,

8.7.5. remontmateriāliem.

8.8. Krājumu saņemšanā pielieto preču pavadzīmi, rēķinu, saņemšanu bez atlīdzības, saņemšanu dāvinājumā.

8.9. Katra pārskata gada beigās komisija nosaka **aizstāšanas izmaksas krājumiem**, kas paredzēti pašvaldības funkciju nodrošināšanai, izplatīšanai bez maksas, kā arī šādu krājumu izgatavošanai, ja tie **nav nodoti lietošanā**:

8.9.1. krājumus novērtē zemākajā vērtībā, salīdzinot iegādes (izmaksas) vērtību ar krājumu aizstāšanas (aizvietošanas) vērtību;

8.9.2. krājumiem katra pārskata gada beigās nosaka to aizstāšanas izmaksas, t.i., izmaksas, kādas Tērvetes novada domei rastos tajā pašā datumā, aktīvu iegādājoties.

8.10. Ja krājumi , kas paredzēti Tērvetes novada domes funkciju nodrošināšanai un izplatīšanai bez maksas vai par minimālo samaksu vai šādu krājumu izgatavošanai ir bojāti, pilnīgi vai daļēji novecojuši, tad nosaka šādu krājumu **patieso vērtību** tāpat kā ieguldījumiem.

8.10.1. Ja šo krājumu patiesā vērtība ir zemāka par iegādes vērtību , krājumus uzskaita patiesajā vērtībā, norakstot pārējos izdevumos starpību, kas rodas starp iegādes un patieso vērtību. Ja patieso vērtību nav iespējams noteikt, krājumus uzskaita to iegādes vērtībā līdz norakstīšanai izdevumos. Krājumu samazinājumu uzrāda inventarizācijas sarakstā papildu ailē un to dara nozīmētā inventarizācijas komisija gada beigās. Krājumu samazinājuma būtiskuma līmenis ir 15% .

8.11. Krājumus **saņemot no citas valsts vai pašvaldības budžeta iestādes bez atlīdzības**, uzskaitē lieto vērtību, kādā krājumi uzskaitīti iepriekšējās budžeta iestādes grāmatvedībā, grāmatojot palielina attiecīgo krājumu kontu , vērtības samazinājumu un atbilstošo ieņēmumu kontu vai nākamo period Krājumu vērtību uzskaita tajā kategorijā, kuru norādījusi iepriekšējā budžeta iestāde.

8.12. Krājumus **saņemot dāvinājumā**, saņemšanas dienā nosaka to vērtību.

8.12.1. Ja dāvinājuma saņemšanas dokumentā norādīta krājumu vērtība, krājumus uzskaita dokumentā norādītajā vērtībā.

8.12.2. Ja vērtība nav norādīta domes izveidota komisija, nepieciešamības gadījumā pieaicinot attiecīgās jomas speciālistu, nosaka saņemto krājumu vērtību. Vērtības apliecinošs dokuments ir komisijas sastādīts akts.

8.12.3. Krājumus saņemot kā dāvinājumu, palielina attiecīgo krājumu kontu un atbilstošo ieņēmumu kontu vai nākamo periodu ieņēmumu kontu, atbilstoši līguma nosacījumiem, ja krājumi paredzēti ilgtermiņa objekta izveidei u.tml.

8.13. Izejvielas un materiālus norakstot, atsavinot, nododot citai budžeta iestādei vai konstatējot to iznīcināšanu prettiesiskas darbības rezultātā, tos izslēdz no uzskaites, norakstot to uzskaites vērtību izdevumos. Materiālu norakstīšanas aktam izmanto pavadzīmes otru pusi, ja materiāli izlietoti uzreiz.

8.14. Inventarizācijas rezultātā konstatētos zudušos, bojātos krājumus, novecojušās izejvielas un materiālus vai pārpalikumus ieegrāmato.

8.15. Inventāru inventarizē un tā izmaiņas dokumentē pēc tādiem pašiem principiem kā pamatlīdzekļi, sagatavojot iekšējos dokumentus – pieņemšanas, nodošanas un norakstīšanas aktus.

8.16. Krājumu uzskaitē saglabā tikai vēl neizlietotus krājumus: malku, ogles, degvielu, pārtiku, kas tiek nodota materiālā atbildībā un tiek norakstīts, kad tiek izlietots, pamatojoties uz norakstīšanas akta, maršruta lapas vai ēdienkaršu kopsavilkumu.

8.17. Krājumus ieguldot kapitālsabiedrību kapitālā, tos uzskaites vērtībā izslēdz no uzskaites un palielina ieguldījumus kapitālsabiedrību kapitālā.

8.18. Krājumus **nododot bez atlīdzības citai budžeta iestādei**, krājumus izslēdz no uzskaites un izslēgto krājumu vērtībā noraksta atbilstošos izdevumus.

8.19. Ja krājumi iznīcināti prettiesiskas darbības rezultātā, krājumus izslēdz no uzskaites.

8.19.1. Ja par krājumu iznīcināšanu vai bojāšanu prettiesiskas darbības rezultātā dome ir iesniegusi prasību tiesā, līdz tiesas lēmuma pieņemšanai prasību uzskaita zembilancē, ja prasības apjoms un atmaksas laiks nav precīzi zināmi.

8.20. Ja par krājumu iznīcināšanu vai bojāšanu prettiesiskas darbības rezultātā dome saņem atlīdzību un to saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem ieskaita valsts budžetā vai pašvaldības budžetā, naudas saņemšanas dienā ieņēmato ieņēmumus.

8.21. Kontā "2111 Materiāli mācību, zinātniskiem un citiem mērķiem" uzskaita reaktīvus un ķīmikālijas, stikla un citu materiālu laboratoriju traukus, metālus (ieskaitot dārgmetālus), elektromateriālus, radiomateriālus, fotropiederumus, papīru mācību programmu, mācību līdzekļu un zinātnisku darbu izdošanai, izmēģinājumu dzīvniekus un citus materiālus mācību vajadzībām un zinātniskās pētniecības darbiem.

8.22. Kontā "2112 Pārtikas produkti" uzskaita pārtikas produktus iestādēs, kas nodrošina ēdināšanas pakalpojumus.

8.23. Kontā "2113 Medikamenti, zāles un medicīnas materiāli" uzskaita medikamentus, zāles, medicīnas un pārsienamos materiālus, bakterioloģiskos, imunobioloģiskos preparātus un citus tamlīdzīgus materiālus.

8.24. Kontā "2114 Saimniecības materiāli un kancelejas piederumi" uzskaita ikdienas vajadzībām lietojamus saimniecības materiālus (elektrospuldzes, ziepes, sukas, veļas pulverus un citus saimniecības materiālus), biroja un kancelejas piederumus, būvmateriālus kārtējam un kapitālajam remontam (piemēram, ķieģeļus, šiferi, cementu), kontā „21141 Pastmarkas”.

8.25. Kontā "2115 Kurināmais, degviela, smērvielas" uzskaita visu veidu kurināmo (malku, ogles, briketes, kūdras), degvielu, smērvielas (benzīnu, autoeļļas) un citus tamlīdzīgus krājumus.

8.26. Kontā "2116 Mašīnu iekārtas un rezerves daļas" uzskaita rezerves daļas, kuras paredzētas remontam un nolietoto daļu nomaiņai (piemēram, medicīnas iekārtām, traktoriem, kombainiem, transportlīdzekļiem, datoriem) un kuras nav pamatlīdzekļi.

8.27. Kontā "2119 Pārējie materiāli" uzskaita pārējās iepriekš neklasificētās izejvielas un materiālus (piemēram, taru).

8.28. Kontā "2132 Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai" uzskaita preces un citus krājumus, kurus budžeta iestāde iegādājusies vai kuri paredzēti atsavināšanai (pārdošanai,

nodošanai) bez tālākas pārstrādes. Šajā kontā uzskaita arī atsavināšanai paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus. Kontā „21321 Dāvanu kartes elektrībai”, ko paredzēts nodot lietošanā sociālo funkciju ietvaros.

8.29. Kontā "2134 Turējumā nodotie pašvaldību krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai" uzskaita budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus pašvaldību krājumus un ilgtermiņa ieguldījumus, kas nodoti turējumā pašvaldību kapitālsabiedrībām vai atvasinātām publiskām personām un paredzēti atsavināšanai.

8.30. Kontā "2161 Ātri nolietojamais inventārs" uzskaita inventāru, kas paredzēts iestādes darbības nodrošināšanai un pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļa un kura lietošanas laiks ir īsāks par vienu gadu, un kas nav uzskaitīts kontā 2162.

8.31. Kontā "2162 Apģērbi, apavi, veļa un gultas piederumi" uzskaita apģērbus, apavus, skatuves tērpus, veļu, gultas piederumus un tamlīdzīgus krājumus.

8.32. Kontā "2165 Turējumā nodotais valsts un pašvaldību inventārs" uzskaita budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošu valsts un pašvaldību inventāru, kas nodots turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām vai atvasinātām publiskām personām.

8.33. Kontā "2169 Pārējais inventārs" uzskaita inventāru, kas paredzēts iestādes darbības nodrošināšanai un pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļa un kuru paredzēts lietot ilgāk par gadu, un kas nav uzskaitīts kontā 2162.

8.34. Kontā "2181 Avansa maksājumi par krājumiem" uzskaita avansa maksājumus (samaksātās priekšapmaksas) par krājumu iegādi.

8.35. Kontā "2187 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par krājumiem" uzskaita izveidotos uzkrājumus nedrošiem avansa maksājumiem (priekšapmaksām) par krājumiem.

8.36. Kontā "2190 Krājumu vērtības samazinājums" uzskaita aprēķināto krājumu vērtības samazinājumu. „Kontā 21901 Mazvērtīgā inventāra nolietojums”, „Kontā 21902 Mīkstā inventāra nolietojums”.

Debitoru prasību uzskaitē

8.37. Uzskaita prasības (debitoru parādus), kas radušās pagātnes darījumu (notikumu) rezultātā - prasības par sniegtajiem pakalpojumiem, prasības par atsavinātiem krājumiem vai pamatlīdzekļiem.

8.38. Debitoru prasību atlikumus bilancē norāda neto vērtībā, kas aprēķināta, no šo prasību uzskaites vērtības atskaitot nedrošiem (šaubīgiem) parādiem izveidotos uzkrājumus.

8.39. Prasībām, parādiem un samaksātajiem avansiem, kuru saņemšana (izpilde) ir apšaubāma, veido uzkrājumus apšaubāmās summas apmērā. Izveidoto uzkrājumu vērtību iekļauj pārskata perioda izdevumos.

8.40. Prasības, kuru saņemšana ir kavēta, pēc to atgūšanas iespējamības iedala nedrošos (šaubīgos) parādos un bezcerīgos (zaudētos) parādos. Nedrošie (šaubīgie) debitoru parādi ir prasību summas, kuru saņemšanas iespējas tiek apšaubītas.

8.40.1. Parādus, kuru piedziņa ir neiespējama, jo parādnieks ir likvidēts vai miris vai ir pagājis parāda piedziņas iespējamības termiņš, izslēdz no bilances, norakstot no nedrošiem (šaubīgiem) parādiem izveidotajiem uzkrājumiem vai iekļauj izdevumos, ja uzkrājumu summa nav pietiekama vai ja šie uzkrājumi nav izveidoti.

8.41. Budžeta iestāde katrā bilances datumā novērtē, vai pastāv objektīvi pierādījumi prasību, parādu un samaksāto avansu vērtības samazinājumam, izvērtējot, ja tas ir iespējams, katru parādnieku un katru darījumu. Pastāvot šādiem pierādījumiem, izdevumus, kas radušies no vērtības samazinājuma, novērtē kā starpību starp prasību, parādu un avansu uzskaites vērtību un aplēsto naudas plūsmas tagadnes vērtību;

8.42. Novērtējot prasību, parādu un avansu neatmaksas risku un secinot, ka sākotnēji izveidotie uzkrājumi nav nepieciešami, samazina uzkrājumus un atzīst ieņēmumus no uzkrājumu samazinājuma.

8.43. Uzkrājumus nedrošajiem debitoru parādiem veido 100% apmērā

8.43.1. ja pastāv strīds par prasību atmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums;

8.43.2. ja pret debitoru ir ierosināta lieta par maksātnespēju;

8.43.3. ja ir pamatoti iemesli, kas liek apšaubīt parāda atgūšanu;

8.44. Procentos no parāda vērtības, kuru saņemšana vai izpilde kavēta :

8.44.1. 91-180 dienas, uzkrājums 25% apmērā no parādu vērtības;

8.44.2. 181-270 dienas, uzkrājumus veido 50% apmērā no parādu vērtības;

8.44.3. 271-365 dienas, uzkrājumus veido 75% apmērā no parāda vērtības;

8.44.4. ilgāk par 365 dienām, uzkrājumus veido 80% apmērā no parādu vērtības.

8.45. Izvērtēšanu veic pārskata gada beigās domes priekšsēdētāja apstiprināta komisija. Aktu sastāda grāmatvedis atbildīgais par debitoru uzskaiti. Uzkrājumu apmēru apstiprina domes priekšsēdētāja.

8.46. Gada beigās aprēķina, pārgrāmato un atsevišķi norāda prasību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

8.46.1. Īstermiņa daļās iekļauj prasību summas, kuras atmaksās budžeta iestādes parastās saimnieciskās darbības cikla ietvaros vai kuru atmaksas termiņš pārskata perioda beigās nepārsniegs gadu no bilances datuma.

8.47. Debitoru parādi bilances datumā tiek saskaņoti ar darījumu partneriem. Domstarpību gadījumā debitoru prasības uzrāda atbilstoši grāmatvedības uzskaites datiem.

8.48. Debitoru prasību uzskata par izveidojušos, kad pircējam (pasūtītājam) dokumentāli noformēts dokuments par darba (pakalpojuma) izpildi, izņemot gadījumus, ja līgumā paredzēta Debitoru prasības atzīst saskaņā ar ieņēmumu uzskaites pamatprincipiem.

8.49. Prasību atlikumus ārvalstu valūtās pārskata perioda beigās pārvērtē euro pēc Eiropas centrālās Bankas oficiāli noteiktā valūtas maiņas kursa perioda pēdējā dienā, atzīstot ieņēmumus vai izdevumus no valūtas kursu svārstībām.

8.50. Ja debitoru parāds iepriekš klasificēts kā nedrošs un tam izveidoti uzkrājumi, saņemot prasību apmaksu arī atbilstošos uzkrājumus samazina un atzīst pārskata perioda ieņēmumus.

8.51. Kontā "2312 Prasības starp budžeta iestādēm" uzskaita budžeta iestādes prasības starp budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm viena institucionālā sektora ietvaros.

8.52. Kontā "2313 Prasības starp padotībā esošām budžeta iestādēm" uzskaita budžeta iestādes prasības starp nozares ministrijas vai pašvaldības padotībā esošajām iestādēm.

8.53. Kontā "2314 Prasības starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm" uzskaita prasības starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm – starp vispārējās valdības valsts struktūru institucionālo sektoru un pašvaldību struktūru institucionālo sektoru.

8.54. Kontā "2316 Prasības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām" uzskaita prasības pret radniecīgām kapitālsabiedrībām, kurās budžeta iestādei pieder vairāk par 50 procentiem kapitāla.

8.55. Kontā "2319 Pārējās prasības pret pircējiem un pasūtītājiem" uzskaita budžeta iestādes prasības, kas izveidojušās, pārdodot produkciju, preces vai pamatlīdzekļus, izpildot darbus un sniedzot pakalpojumus, un kuras nav iepriekš klasificētas. Kontā „231981 Norēķiniem ar telpu nomniekiem”, Kontā 231983 Norēķiniem par kustamā īpašuma iznomāšanu”, „Kontā 231984 Norēķiniem par zemes nomu”, „Kontā 23199 Norēķiniem par pārējiem maksas pakalpojumiem”, „Kontā 231994 Norēķiniem par komunāliem pakalpojumiem”.

8.56. Kontā "2331 Uzkrājumi prasībām pret pircējiem un pasūtītājiem" uzskaita izveidotos uzkrājumus nedrošām (šaubīgām) pircēju un pasūtītāju prasībām.

8.57. Kontā "2333 Uzkrājumi prasībām pret personālu" uzskaita izveidotos uzkrājumus prasībām pret budžeta iestādes darbiniekiem.

8.58. Kontā "2339 Uzkrājumi pārējām prasībām" uzskaita izveidotos uzkrājumus pārējām nedrošām (šaubīgām) debitoru prasībām.

8.59. Kontā "2341 Prasības par nekustamā īpašuma nodokli" uzskaita prasības par nekustamā īpašuma nodokli.

8.60. Kontā "2342 Prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli" uzskaita prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli.

8.61. Kontā "2343 Prasības par pievienotās vērtības nodokli" uzskaita prasības par pievienotās vērtības nodokli.

8.62. Kontā "2349 Pārējās prasības par nodokļiem un nodevām" uzskaita pārējās prasības par nodokļiem un nodevām.

8.63. Kontu grupas "2360 Uzkrātie ieņēmumi" kontos "2361 Uzkrātie procentu ieņēmumi par noguldījumiem un kontu atlikumiem Valsts kasē", "2362 Pārējie uzkrātie procentu ieņēmumi par noguldījumiem un kontu atlikumiem", "2364 Uzkrātie ieņēmumi par maksas pakalpojumiem", "2369 Pārējie uzkrātie ieņēmumi" uzskaita budžeta iestādes ieņēmumus, kas attiecas uz iepriekšējiem periodiem, bet kuru saņemšanas termiņš vēl nav pienācis vai par kuriem nav iegrāmatots debitoru attaisnojuma dokuments.

8.64. Kontos "2371 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis", "2372 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas", "2373 Pievienotās vērtības nodoklis" un "2379 Pārējie nodokļi" uzskaita pārmaksātos un avansā samaksātos nodokļus, izņemot pašvaldību administrēto nodokļu pārmaksas.

8.65. Kontā "2381 Darbiniekiem izsniegtie avansi" uzskaita visas prasības pret budžeta iestādes personālu par izsniegtajiem avansiem (piemēram, saimnieciskajiem izdevumiem, komandējumu izdevumiem).

Domes priekšsēdētājs apstiprina darbinieku sarakstu, kuriem izsniedzami avansi.

Avansus izsniedz tikai domes darbiniekiem pēc domes priekšsēdētāja rīkojuma un saņēmēja rakstiska avansa pieprasījuma. Avansa pieprasījumā norāda avansa mērķi.

Avansa saņēmējs sagatavo avansa norēķinus par avansā saņemtās naudas izlietojumu, kuru iesniedz grāmatvedībā līdz tekošā mēneša pēdējai darba dienai, pievienojot izdevumus apliecinājošus dokumentus, sanumurētus avansa pārskatā ierakstītā secībā.

Pārskatus par avansu izlietojumu sagatavo arī par komandējuma izdevumiem, kad pirms komandējuma darbinieks saņēmis avansu komandējuma izdevumu segšanai. Ja komandējuma izdevumi sastāv tikai no ceļa izdevumu atmaksas, tad tos izmaksā no kases pēc komandējuma atskaites iesniegšanas, iepriekš šim mērķim neizsniedzot skaidras naudas avansu.

Neizmantoto avansa atlikumu avansa saņēmējs atmaksā ne vēlāk kā trīs darba dienu laikā pēc avansa pārskata iesniegšanas, bet ne vēlāk kā mēneša pēdējā darba dienā.

Gadījumā, ja savlaicīgi nav iesniegta avansa atskaite, par attiecīgo summu samazina konta "Darbiniekiem izsniegtie avansi" atlikumu un palielina konta "Pārējās prasības pret personālu" atlikumu.

8.66. Kontā "2382 Prasības par iztrūkumiem" uzskaita budžeta iestādes prasības pret darbiniekiem par konstatētajiem iztrūkumiem.

8.67. Kontā "2389 Pārējās prasības pret personālu" uzskaita pārējās prasības pret budžeta iestādes personālu (izņemot darbiniekiem izsniegtos avansus un norēķinus par iztrūkumiem).

8.68. Kontā "2399 Pārējās iepriekš neklasificētās prasības" uzskaita citas iepriekš neklasificētās prasības.

8.69. Kontā "2421 Avansi par pakalpojumiem" uzskaita samaksātās priekšapmaksas par pakalpojumiem, kurus budžeta iestāde saņems nākamajos periodos.

8.70. Kontā "2422 Nākamo periodu izdevumi darba samaksas norēķiniem" uzskaita normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā aprēķināto un samaksāto darba samaksu budžeta iestādes darbiniekiem par nākamajiem periodiem.

8.71. Kontā "2423 Nākamo periodu izdevumi sociālajiem norēķiniem" uzskaita normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā aprēķinātās sociālās apdrošināšanas iemaksas par samaksāto darba samaksu budžeta iestādes darbiniekiem, samaksātās pensijas, pabalstus un citus maksājumus sociāliem mērķiem par nākamajiem periodiem.

8.72. Kontā "2427 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par pakalpojumiem" uzskaita izveidotos uzkrājumus nedrošiem avansa maksājumiem (priekšapmaksām) par pakalpojumiem.

8.73. Kontā "2429 Pārējie nākamo periodu izdevumi" uzskaita budžeta iestādes pārējos maksājumus, kuri atzīstami kā izdevumi nākamajos pārskata periodos/ auto apdrošināšanu, abonēšanas maka/.

Naudas līdzekļu uzskaitē

8.74. Pašvaldībā uzskaita budžeta iestādes naudu kasē un norēķinu kontos, noguldījumus finanšu iestādēs sadalījumā pa budžetu veidiem, kā arī tos naudas līdzekļus, kas nav budžeta iestādes īpašums, bet uz noteiktu laiku atrodas budžeta iestādes kasē vai kontos, piemēram, konkursa/drošības naudas, vēlēšanu naudas.

8.75. Kontu grupas "2610 Kase" kontā "2611 Pamatbudžeta līdzekļi" uzskaita saņemtos naudas līdzekļus kasē.

8.76. Naudas līdzekļu uzskaiti kasē reglamentē LR MK 2003.21.10. noteikumi Nr, 584 „Kases operāciju uzskaites noteikumi” un LR MK 02.05.2007. noteikumi Nr.282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” .

8.77. Tērvetes novada domē , Augstkalnes pagasta un Bukaišu pagasta pārvaldēs skaidras naudas ieņēmumu uzskaitē pielieto kases aparātus; izņēmumu gadījumos, kad tehnisku iemeslu dēļ tiek pielietotas stingrās uzskaites kvītis.

8.78. Kases grāmatu kārtu saskaņā ar šādām prasībām:

8.78.1. Katram pārskata gadam iekārto jaunu kases grāmatu.

8.78.2. Ieraksti par katru attiecīgo periodu izdarāmi atsevišķā kases grāmatas lapā.

8.78.3. Kases operācijas reģistrē , pamatojoties uz kases ieņēmumu un izdevumu orderiem.

8.78.4. Kases grāmatā ierakstītajam kases atlikumam attiecīgā perioda sākumā jāatbilst kases atlikumam iepriekšējā attiecīgā perioda beigās.

8.78.5. Ārkārtas gadījumos (piemēram, ja konstatēta zādzība) inventarizācijā konstatēto skaidrās naudas iztrūkumu kases grāmatā reģistrē inventarizācijas dienā.

8.78.6. Kases grāmatu obligāti noslēdz mēneša pēdējā darba dienā.

8.79. Skaidrās naudas atlikuma limitu kasē vai naudas iekasēšanas vietā nosaka ar domes priekšsēdētāja rīkojumu.

8.79.1 Skaidras naudas atlikuma limits algu izmaksas dienās tiek noteikts ar domes priekšsēdētāja rīkojumu.

8.79.2. Kases operācijas veic tās personas, kuras saskaņā ar līgumu vai pašvaldības vadītāja rakstisku rīkojumu pilda kasiera pienākumus.

8.79.3. Atbildīgā grāmatveža pienākumus veic tā persona, kura saskaņā ar līgumu vai pašvaldības vadītāja rakstisku rīkojumu paraksta kases ieņēmumu un izdevumu orderus un izmaksu sarakstus.

8.79.4. Kasieris un atbildīgais grāmatvedis nedrīkst būt viena un tā pati persona.

8.80. Skaidras naudas atlikumu kasēs pārbauda pašvaldības vadītāja apstiprināta komisija, pārskaitot visas banknotes un monētas, skaitu atsevišķi uzrādot pa monētām un banknotēm. Inventarizācijas sarakstā norāda inventarizācijā konstatēto skaidras naudas kopsommu, kā arī banknošu skaitu sadalījumā pa nomināliem.

8.80.1. Skaidras naudas inventarizācija kasēs notiek, nomainoties kasieriem.

8.80.2. Skaidras naudas inventarizācijas var būt arī pēkšņas. Tās nosaka domes priekšsēdētājs.

8.81. Kontu grupas "2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs" kontos "2621 Pamatbudžeta līdzekļi", "2622 Speciālā budžeta līdzekļi" un "2623 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi" uzskaita naudu norēķinu kontos Valsts kasē vai finanšu iestādēs (ieskaitot kontus, kuriem piesaistītas maksājumu kartes) sadalījumā pa budžetu veidiem.

8.82. Kontu grupas "2630 Termiņnoguldījumi" kontos "2631 Pamatbudžeta līdzekļi", "2632 Speciālā budžeta līdzekļi", "2633 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi" uzskaita budžeta iestādes termiņnoguldījumus, naudas līdzekļu depozītus, kuri noguldīti uz konkrētu termiņu vai citiem nosacījumiem, sadalījumā pa budžetu veidiem

8.83. Kontu grupas "2670 Nauda ceļā" kontos "2671 Pamatbudžeta līdzekļi", "2672 Speciālā budžeta līdzekļi", "2673 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi" uzskaita naudu ceļā sadalījumā pa budžetu veidiem.

8.83.1. naudu ceļā uzskaita, ja pašvaldība saņem naudu tās kontā īsi pēc pārskata perioda slēgšanas un ir saņemts apliecinājums, ka pārskaitījums veikts iepriekšējā periodā. Šajā gadījumā budžeta iestāde uzskata, ka darījums noticis iepriekšējā periodā un perioda beigās attiecīgo summu atzīst kā naudu ceļā.

8.83.2. naudu ceļā uzskaita, ja līgumā ir paredzēts, ka saistības uzskatāmas par dzēstām tikai tad, kad adresāts saņēmis naudu savā kontā.

9. Pašu kapitāla uzskaitē

9.1. Pašu kapitāls (neto aktīvs) ir aktīvu atlikusī daļa pēc visu tās saistību atskaitīšanas.

Pašu kapitālu iedala šādās grupās:

- a) rezerves;
- b) iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts;
- c) pārskata gada budžeta izpildes rezultāts.

9.2. Kontā "3310 Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve" uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezultātā radušos vērtības palielinājumu.

9.3. Kontā "3320 Finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezerve" uzskaita finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas gadījumos, kad tās uzskaita pašu kapitālā.

9.4. Kontā "3360 Pārējās rezerves" uzskaitītas tikai 2008.gadā sākotnēji atzītās mežaudžu sākotnējās atzīšanas vērtības atbilstoši Meža valsts reģistra datiem.

Paskaidrojumā pie gada finanšu pārskata detalizēti tiek skaidrotas izmaiņas.

Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu un pārskata gada budžeta izpildes rezultātu uzskaita sadalījumā pa budžetu veidiem.

9.5. Kontu grupas "3510 Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts" kontos "3511 Iepriekšējo pārskata gadu pamatbudžeta izpildes rezultāts", "3512 Iepriekšējo pārskata gadu speciālā budžeta izpildes rezultāts", "3513 Iepriekšējo pārskata gadu ziedojumu un dāvinājumu izpildes rezultāts".

9.6. Kontu grupas "3520 Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" kontos "3521 Pārskata gada pamatbudžeta izpildes rezultāts", "3522 Pārskata gada speciālā budžeta izpildes rezultāts", "3523 Pārskata gada ziedojumu un dāvinājumu izpildes rezultāts" .

9.7. Pārskata perioda (gada) beigās slēdz visus pārskata gada ieņēmumu un izdevumu kontus ar kontu "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts". Ieņēmumus slēdz katram budžeta veidam atsevišķi. Arī izdevumus slēdz katram budžeta veidam atsevišķi. Kontus, kuriem nav norādīts budžeta veids, slēdz atbilstoši tā budžeta veida izpildes rezultātam, no kura finansēta pamatdarbība.

9.8. Kā dokumentālais noformējums ir grāmatvedības izziņa par operāciju kontu slēgumiem.

9.9. Pārskata perioda beigās pašvaldības grāmatvedība apkopo uzskaites informāciju no slēguma procesiem un darbībām, kā arī pārliecinās par visu grāmatvedības procedūru izpildi.

9.10. Nākamajā pārskata periodā (gadā) pārskata gada budžeta izpildes rezultātu atlikumus pārgrāmato uz iepriekšējo pārskatu gadu budžeta izpildes rezultātu.

10. Kreditoru uzskaitē

10.1. Kreditori ir pašreizējās saistības (pienākumi), kuras radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru apmaksai domei vajadzēs lietot tās resursus.

Kreditorus iedala šādās grupās:

- a) ilgtermiņa saistības;
- b) īstermiņa saistības.

Ilgtermiņa saistības

10.2. **Ilgtermiņa saistību** grupā uzskaita pašvaldības saistības, kuru apmaksu paredzēta vēlāk kā pēc gada no bilances datuma.

10.2.1. pārskata gada beigās grāmatvedība aprēķina un atsevišķi norāda saistību ilgtermiņa un īstermiņa daļas.

10.2.2. Saņemot rēķinu (dokumentu) par pakalpojumu izpildi, grāmato attiecīgo aktīvu vai izdevumu kontu palielinājumu un atzīst īstermiņa vai ilgtermiņa saistības, savukārt veicot darījuma apmaksu, samazina atbilstošos saistību un naudas līdzekļu kontus.

10.3. Kontos "5111 Ilgtermiņa aizņēmumi no Latvijas kredītiestādēm", "5112 Ilgtermiņa aizņēmumi no Valsts kases", uzskaita no Valsts kases ņemtus aizņēmumus un aizņēmumus, ko izsniedz Valsts kase, piesaistot starptautisko finanšu institūciju finansējumu, neatkarīgi no aizņēmuma izmantošanas mērķa.

10.4. Kontā "5130 Ilgtermiņa parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem" uzskaita saistības par saņemtajām precēm un pakalpojumiem, kuru apmaksas termiņš pārsniedz gadu no bilances datuma.

10.5. Kontā "5140 Ilgtermiņa uzkrātās saistības" uzskaita saistības par izdevumiem, kas attiecas uz pārskata periodu, bet par kuriem attaisnojuma dokuments pārskata periodā nav saņemts, vai tamlīdzīgas samērā precīzi aprēķināmas saistības, kuru atmaksa vai dzēšana paredzēta vēlāk nekā pēc gada no bilances datuma.

10.6. Kontā "5151 Saņemtie ilgtermiņa avansi par precēm un pakalpojumiem" uzskaita pirms bilances datuma saņemtos ieņēmumus par konkrētiem pakalpojumiem vai precēm, kurus sniegs vai piegādās nākamajos periodos.

10.7. Kontā "5154 Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi par saņemtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" uzskaita ilgtermiņā saņemtos ziedojumus un dāvinājumus, kuri attiecas uz nākamo periodu ieņēmumiem.

10.8. Kontā "5155 Ilgtermiņa saistības par avansā saņemtiem transfertiem" uzskaita no citas budžeta iestādes avansā saņemtos transfertus, kas attiecas uz nākamajiem periodiem.

10.9. Kontā "5159 Citi ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumus un saņemtos avansus.

10.10. Kontā "5191 Ilgtermiņa finanšu nomas (līzinga) saistības" uzskaita finanšu nomas (līzinga) saistības, kuru atmaksas termiņš pārsniedz gadu no bilances datuma.

10.11. Kontā "5199 Pārējās iepriekš neklasificētās ilgtermiņa saistības" uzskaita pārējās ilgtermiņa saistības.

Īstermiņa saistības

10.12. **Īstermiņa saistības** ir saistības, kuru apmaksa vai izpilde paredzēta gada laikā no bilances datuma. Bilancē kā ilgtermiņa un īstermiņa kreditoru saistības atsevišķi norāda šādas saistības:

10.12.1. aizņēmumi;

10.12.2. saistības par ārvalstu finanšu palīdzību;

10.12.3. parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem;

10.12.4. norēķini par darba samaksu un ieturējumiem;

10.12.5. nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi;

10.12.6. nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi

10.13. **Aizņēmumu** saņemšanas izmaksas atzīst izdevumos dienā, kad saņem rēķinu par saņemtajiem pakalpojumiem, vai saskaņā ar līguma nosacījumiem.

10.13.1. Aizņēmumu procentu izdevumus un saistību maksājumus par piešķirtajām, bet neizmantotajām aizņēmuma summām uzskaita saskaņā ar uzkrāšanas principu, finanšu izdevumus atzīstot periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no tā vai nauda samaksāta.

10.13.2. Dome uzkrāj un aprēķina aizņēmumu procentu un saistību maksājumus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem.

10.13.3. Aprēķinot procentus, tos atzīst kā izdevumus pārskata periodā un norāda bilancē kā uzkrātās saistības.

10.13.4. Maksājamās soda naudas par aizņēmumiem uzskaita kā izdevumus dienā, kad darījuma otrai pusei radušās likumīgas tiesības piedzīt soda naudas.

10.13.5. Uzkrājumus maksājamām soda naudām uzskaita bilancē līdz dienai, kad tās samaksātas vai darījuma otrai pusei vairs nav likumīgu tiesību piedzīt attiecīgās soda naudas.

10.13.6. Izveidotos uzkrājumus reversē, samazinot uzkrātās soda naudas, un atzīst ieņēmumus.

10.13.7. Kontā « 5212 Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa no Valsts kases", uzskaita no Valsts kases ņemtos aizņēmumus un aizņēmumus, ko izsniedz Valsts kase, piesaistot starptautisko finanšu institūciju finansējumu, neatkarīgi no aizņēmuma izmantošanas mērķa.

10.13.8. Kontā 5219 Pārējie īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa" uzskaita no attiecīgās aizdevēju grupas saņemtos īstermiņa aizņēmumus un ilgtermiņa aizņēmumu daļu, kuru apmaksas termiņš nepārsniedz gadu no bilances datuma neatkarīgi no aizņēmuma izmantošanas mērķa.

10.14. Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem.

10.14.1. Kontā "5311 Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem" uzskaita budžeta iestādes saistības par saņemtajām precēm un pakalpojumiem, kuru apmaksas termiņš nepārsniedz gadu no bilances datuma.

10.14.2. Kontā "5312 Saistības starp budžeta iestādēm" uzskaita budžeta iestādes saistības starp budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm viena institucionālā sektora ietvaros.

10.14.3. Kontā "5313 Saistības starp padotībā esošām budžeta iestādēm" uzskaita budžeta iestādes saistības starp nozares ministrijas vai pašvaldības padotībā esošajām iestādēm.

10.14.4. Kontā "5314 Saistības starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm" uzskaita saistības starp valsts budžeta iestādēm un pašvaldību budžeta iestādēm – starp vispārējās valdības valsts struktūru institucionālo sektoru un pašvaldību struktūru institucionālo sektoru.

10.14.5. Kontā "5316 Saistības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām" uzskaita budžeta iestādes saistības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām (vairāk par 50 procentiem kapitāla).

10.14.6. Kontā "5319 Pārējās iepriekš neklasificētās saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem" uzskaita budžeta iestādes saistības.

10.15. Uzkrāto saistību uzskaitē

Uzkrātās saistības atzīst, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi un nenoteiktības pakāpe ir daudz mazāka nekā uzkrājumiem.

10.16. Pārskata perioda beigās iegrāmato uzkrātās saistības.

10.17. Uzkrāto saistību summu nosaka saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, tāmēm vai pēc iepriekšējās pieredzes par izdevumu apjomu.

10.18. Aprēķināto summu iegrāmato izdevumos un uzkrātajās saistībās.

10.19. Pastāvot iespējamām (nākotnes) saistībām (saistības drīzāk neiestāsies, nekā iestāsies), uzkrājumus vai uzkrātās saistības neveido, bet nākotnes saistības norāda zembilancē un to raksturojumu sniedz finanšu pārskata pielikumā.

10.20. Dienā, kad dome noslēgusi līgumu par resursu izmaksu nākotnē (ticams, ka līguma noteikumi tiks izpildīti), paredzamo maksājumu summu norāda kā nākotnes saistības zembilancē.

10.21. Kad darījums noticis un saistības par darbu izpildi iekļautas bilancē, nākotnes saistības samazina.

10.22. Uzkrātās saistības ir arī detalizētas uzkrātās saistības darbinieku atvaļinājumu izmaksām.

10.23. Pārskata perioda beigās aprēķina katram darbiniekam atsevišķi pienākošo un neizmantoto atvaļinājumu samaksu / neizmantoto dienu skaitu reizinot ar darbinieka dienas vidējo izpeļņu saskaņā ar Darba likuma prasībām/ , papildus aprēķina darba devēja sociālās

apdrošināšanas iemaksas. Saskaitot uzkrāto saistību summu katram darbiniekam, aprēķina kopējo uzkrāto saistību summu pašvaldības darbinieku neizmantojamiem atvaļinājumiem.

Uzkrātās saistības noraksta periodā, kad saņemts attaisnojuma dokuments pa izdevumiem, kuriem uzkrātās saistības izveidotas. Uzkrātās saistības noraksta atbilstoši veiktajam maksājumam.

10.24. Veicot maksājumus par izdevumiem, kuriem iepriekš izveidotas uzkrātās saistības, samazina attiecīgās uzkrātās saistības.

10.25. Kontā "5421 Uzkrātās saistības norēķiniem ar darbiniekiem" uzskaita uzkrātās saistības budžeta iestādes norēķiniem ar darbiniekiem (piemēram, uzkrātās atvaļinājumu apmaksas).

10.26. Kontā "5422 Uzkrātās saistības norēķiniem par nodokļiem un sociālās apdrošināšanas maksājumiem" uzskaita budžeta iestādes uzkrātās saistības par aprēķinātajiem nodokļiem un sociālās apdrošināšanas maksājumiem.

10.27. Kontā "5423 Uzkrātās saistības procentu maksājumiem par aizņēmumiem" uzskaita uzkrātās saistības par budžeta iestādes aprēķinātajiem aizņēmumu procentu maksājumiem, izņemot kontā 5425 uzskaitītās saistības.

10.28. Kontā "5424 Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem" uzskaita uzkrātās saistības budžeta iestādes norēķiniem ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem (piemēram, saistības par saņemtajām precēm vai pakalpojumiem, par kuriem nav veikta samaksa un nav saņemts attaisnojuma dokuments vai nepastāv oficiāla vienošanās ar piegādātāju).

10.29. Kontā "5425 Uzkrātās saistības procentu maksājumiem un apkalpošanas maksai par aizņēmumiem no Valsts kases" uzskaita uzkrātās saistības procentu maksājumiem un apkalpošanas maksai par aizņēmumiem no Valsts kases un Finanšu ministrijas.

10.30. Kontā "5429 Pārējās uzkrātās saistības" uzskaita pārējās iepriekš neklasificētās budžeta iestādes uzkrātās saistības (piemēram, budžeta iestādes maksājamo līgumsodu par aizņēmumiem).

10.31. Norēķins par darba samaksu un ieturējumiem

10.31.1. Kontā "5611 Norēķini par darba samaksu kārtējā mēnesī" uzskaita budžeta iestādes saistības pret personālu par kārtējā mēneša darba samaksu, kuru izmaksā vai skaidrā naudā no kases, vai ar bezskaidras naudas ieskaitījumu darbinieka bankas kontā.

Norēķinu kārtība atrunāta darba līgumā. Aprēķinot budžeta iestādes darba samaksas izdevumus, palielina izdevumus un kontus.

10.31.2. Kontā "5612 Norēķini par deponēto darba samaksu" uzskaita budžeta iestādes saistības par deponēto (neizņemto) personāla darba samaksu.

10.31.3. Kontā "5621 Ieturējumi pēc izpildrakstiem" uzskaita aprēķinātos un vēl nepārskaitītos ieturējumus no darbinieku darba samaksas pēc tiesu lēmumiem.

10.31.4. Kontā "5622 Norēķini par arodbiedrību" uzskaita aprēķinātos un vēl nepārskaitītos darbinieku maksājumus arodbiedrībai.

10.31.5. Kontā "5629 Citi ieturējumi" uzskaita ieturējumus no darbinieku darba samaksas pašvaldības komunālo maksājumu segšanai.

10.32. **Nodokļu un sociālās apdrošināšanas maksājumi**

10.32.1. Kontā "5721 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis" uzskaita iepriekšējā mēnesī aprēķināto iedzīvotāju ienākumu nodokli.

10.32.2. Kontā "5722 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" uzskaita aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas.

10.32.3. Kontā "5723, 572312, 572321 Pievienotās vērtības nodoklis uzskaita aprēķināto nodokli par pašvaldības sniegtajiem maksas pakalpojumiem atsevišķos subkontos izdalot aprēķināto nodokli pēc likmēm.

10.32.4. Kontā "5729 Pārējie nodokļi" uzskaita pašvaldības saistības par aprēķināto nodokli par dabas resursu izmantošanu.

10.33. **Pārējās īstermiņa saistības, finanšu līzings un noma**

10.33.1. Kontā "5811 Citas saistības pret personālu" uzskaita iepriekš neklasificētās saistības pret budžeta iestādes darbiniekiem, kuru apmaksas termiņš nepārsniedz gadu no bilances datuma.

10.33. 2. Kontā "5813 Saistības par saņemto drošības naudu un citiem naudas līdzekļiem" uzskaita saistības par saņemto drošības naudu un citiem naudas līdzekļiem, kurus budžeta iestāde saņēmusi, rīkojot konkursus vai izsoles. Uzskaita saistības par vēlšanu naudu, pensiju izmaksu pansionātos un medicīnas iestādēs dzīvojošajiem, aizturētām personām līdz tiesas lēmumam atsavinātajiem līdzekļiem vai citos gadījumos.

10.33.3. Kontā "5814 Īstermiņa finanšu nomas (līzings) saistības" uzskaita finanšu nomas (līzings) īstermiņa saistības vai ilgtermiņa saistību īstermiņa daļu.

10.33.4. Kontā "5815 Saistības pret budžetu" uzskaita budžeta iestādes saistības pret budžetu, kas radušās konstatēto iztrūkumu rezultātā, un par prasībām, kas veidojušās iepriekšējos pārskata periodos un iemaksājamas budžeta ieņēmumos, kā arī valsts amatpersonu atlīdzību par dāvanu izpirkšanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

10.33.5. Kontā "5816 Īstermiņa operatīvās nomas saistības" uzskaita operatīvās nomas saistības vai ilgtermiņa saistību īstermiņa daļu.

10.33.6. . Kontā "5819 Pārējās īstermiņa saistības" uzskaita pārējās iepriekš neklasificētās saistības, kuru apmaksas termiņš nepārsniedz gadu no bilances datuma.

10.34. Finanšu darījumu klasificē kā līzingu atbilstoši noslēgtajam līgumam un darījuma ekonomiskajai būtībai. Darījumu klasificē kā līzingu, ja līzings ņemējam nodoti visi riski un atlīdzības, kuras raksturīgas īpašumtiesībām uz aktīvu.

10.35. Pazīmes, kas liecina par **finanšu** darījuma **līzings** raksturu, ir:

- a) īpašuma tiesības uz līzings objektu līdz līzings perioda beigām pāriet līzings ņemējam;
- b) līzings ņemējam ir iespēja iegādāties līzings objektu par cenu, kas ir ievērojami zemāka par šī aktīva patieso vērtību dienā, kad līzings ņemējs šo iespēju izmantos,
- c) un līzings darījuma sākumā ir pietiekams pamats uzskatīt, ka šāda iespēja tiks izmantota;
- d) līzings periods aptver lielāko daļu no līzings objekta saimnieciski lietderīgā lietošanas perioda pat tad, ja īpašumtiesības līzings ņemējam līdz līzings perioda beigām netiek nodotas;
- e) līzings darījuma sākumā līzings maksājumu pašreizējā (diskontētā) vērtība pietiekami atbilst objekta patiesajai vērtībai;
- f) līzings objekta specifika nosaka, ka bez būtiskas pārveidošanas to var izmantot tikai līzings ņemējs (līzings objektu nevar viegli aizstāt ar citu aktīvu).;

- g) līzings objektus nevar viegli aizstāt ar citiem aktīviem.
- h) Nomas termiņš ir vismaz 75 procenti no aktīva lietderīgās lietošanas laika;
- i) Minimālā nomas maksājumu pašreizējā vērtības nomas uzsākšanas datumā ir vismaz 90 procentu no iznomātā aktīva patiesās vērtības;
- j) Iznomātie aktīvi ir tik specifiski, ka to būtiski nepārveidojot, var lietot tikai nomnieks;

10.36. Nomnieks nomu var atcelt, sedzot ar nomas atcelšanu saistītās iznomātāja zaudējumus;

10.37. Guvumi vai zaudējumi no aktīva patiesās vērtības svārstībām attiecas uz nomnieku;

10.38. Nomnieks var turpināt nomu nākamajā periodā un maksāt tādu nomas maksu, kas ir būtiski zemāka par tirgū pastāvošo nomas maksu.

10.39. Aktīvus, kuri iegādāti ar līzings nosacījumiem, atzīst bilancē kā aktīvus un saistības pret līzings devēju aktīvu patiesajā vērtībā līzings darījuma dienā.

10.40. Aktīva patieso vērtību līzings darījuma dienā nosaka kā aktīva iegādes cenu, ja tā būtiski neatšķiras no šī aktīva patiesās vērtības.

10.41. Līzings procentu maksājumus atzīst izdevumos periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas samaksas.

Naudas samaksas dienā tos attiecina uz iepriekš uzkrātajām procentu saistībām.

10.42. Līzings maksājumu sadalījums līzings procentu un saistību pamatsummas atmaksā parasti ir uzrādīts līzings maksājumu plūsmā.

Ja šāds sadalījums nav dots, finanšu izmaksas sadala pa pārskata periodiem visā līzings perioda laikā tā, lai tās atbilstu konstantai procentu likmei no atlikušajām saistībām.

Dienā, kad saņem līzings nopirkto ilgtermiņa ieguldījumu (pamatlīdzekli), iegrāmato attiecīgo aktīvu un atzīst līzings saistības pamatsummas apmērā, grāmato:

10.43. Saistības par ārvalstu finanšu palīdzību

10.43.1. Kontā "5821 Īstermiņa saistības pret finansējuma saņēmējiem par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)" uzskaita saistības pret finansējuma saņēmēju, kas radušās par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), analītiski nodalot katra finansēšanas instrumenta vai fonda saistības (piemēram, Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta projektiem, Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda projektiem, Eiropas Sociālā fonda projektiem, Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektiem), izņemot saistības par transferta pārskaitījumiem.

10.43.2. Kontā "5822 Ilgtermiņa saistības par atmaksām valsts budžetā par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem)" uzskaita budžeta iestādes īstermiņa saistības par atmaksām valsts budžetam par budžeta iestādes Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu (pasākumu) īstenošanā veiktajiem un sertificētajiem izdevumiem, kas finansēti no Eiropas Savienības vai citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansējuma daļas.

10.44. Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi

10.44.1 Nākamo periodu ieņēmumos uzskaita ieņēmumus par konkrētiem pakalpojumiem, kas saņemti pirms pārskata perioda slēgšanas datuma, bet attiecas uz nākamajiem periodiem.

10.44.2 Saņemto priekšapmaksu par precēm vai pakalpojumiem uzskaita kā īstermiņa saistības par saņemtajiem avansiem,

- a) ja piegādājamo preču vai pakalpojumu apjoms nav precīzi noteikts un
- b) kuru piegāde notiks nākamajos periodos.

10.44.3. Kontā "5911 Saņemtie īstermiņa avansi par precēm un pakalpojumiem" uzskaita pirms bilances datuma saņemtos ieņēmumus par konkrētiem pakalpojumiem vai precēm, kurus sniegs vai piegādās nākamajos pārskata periodos.

10.44.4. Nākamo periodu ieņēmumos uzskaita arī saņemto ārvalstu finanšu palīdzību / darījumu partneris nerezidents/ un saņemtos ziedojumus un dāvinājumus, ja saskaņā ar vismaz vienu no dāvinājuma līguma vai pušu vienošanos līguma nosacījumiem

- a) saņemtie līdzekļi paredzēti ilgtermiņa ieguldījumu objektu iegādei, izveidošanai vai būvniecībai, izņemot ieguldījumus, kuriem nerēķina nolietojumu;
- b) saņemtie līdzekļi tiks izlietoti tikai nākamajā pārskata gadā noteiktu gada izdevumu segšanai vai pašvaldības funkciju izpildei;
- c) noteikumu neizpildes gadījumā līdzekļi jāatmaksā.

10.44.5. Kontā "5914 Nākamo periodu ieņēmumi par saņemtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem" uzskaita saņemtos ziedojumus un dāvinājumus, kuri attiecas uz nākamajiem periodiem.

10.44.6. Kontā "5917 Īstermiņa saistības par saņemto ārvalstu finanšu palīdzību" uzskaita saņemtos līdzekļus no ārvalstu partnera ārvalstu finanšu palīdzības, tai skaitā Eiropas Savienības politiku instrumentu, finansēto projektu īstenošanai.

10.44.7. Pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos iekļauj šādus sākotnēji nākamo periodu ieņēmumos uzskaitītus ārvalstu finanšu un ziedojumu, dāvinājumu ieņēmumus

- a) atbilstoši ieguldījuma kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu summai saņemtā finanšu palīdzība pilnībā sedz attiecīgā objekta vērtību,
- b) atbilstoši ieguldījuma kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu daļai, kas attiecas uz finanšu palīdzību, ja saņemtā finanšu palīdzība sedz tikai daļu no attiecīgā objekta vērtības,
- c) ja pārskata gadā saņemtā finanšu palīdzība izlietota pārskata gada izdevumu segšanai vai pašvaldības funkciju izpildei,
- d) ja izpildīti nosacījumi, kuru neizpildes gadījumā līdzekļi jāatmaksā,
- e) pakāpeniski nosacījumu izpildes laikā.

10.44.8. Kontā "5919 Citi nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos nākamo periodu ieņēmumus un saņemtos avansus, tai skaitā nekustamā īpašuma nodokļa un sniegto komunālo maksājumu pārmaksas.

10.44.9. Nākamo periodu ieņēmumu kontā atzītos maksājumus iekļauj ieņēmumu un izdevumu pārskatā pēc uzkrāšanas principa, ieņēmumus atzīstot periodā, uz kuru tie attiecas. Attiecīgi ieņēmumus atzīst dienā, kad budžeta iestāde ir sniegusi pakalpojumu vai piegādājusi darījumā paredzēto aktīvu vai atbilstoši sniegtā pakalpojuma apjomam ne retāk kā reizi pārskata gadā.

11. Transfertu avansi

11.1. Kontu grupā "5930 Avansā saņemtie transferti" uzskaita transfertā no citas budžeta iestādes saņemtos transfertus, kuri attiecas uz nākamajiem periodiem.

11.2. Kā saņemtos transferta pārskaitījumus uzskaita:

- a) saņemtos pārskaitījumus no augstākstāvošas iestādes;
- b) transferta pārskaitījumus starp dažādiem budžeta veidiem ;
- c) dotācijas, mērķdotācijas un
- d) citus maksājumus starp dažādiem budžetiem.

11.3. Pārskata gada beigās, ja nav saņemts apstiprinājums par attaisnotajiem (atzītiem) izdevumiem vai nav izlietoti saņemtie transferti saskaņā ar uzkrāšanas principu, koriģē pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumus un atzīst avansā saņemtos transfertus neizlietotās un neapstiprinātās summas apmērā, par to informējot budžeta iestādi, kas veikusi transferta pārskaitījumu, normatīvajos aktos par pārskatu sagatavošanu noteiktajos termiņos savstarpējo darījumu salīdzināšanai.

11.4. Nākamā pārskata gada sākumā samazina avansā saņemtos transfertus un atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumus.

12. Ieņēmumu uzskaitē

12.1. Ieņēmumus atzīst un uzskaita pēc uzkrāšanas principa, kas nosaka, ka ieņēmumus atzīst periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas līdzekļu saņemšanas.

12.2. Ieņēmumu korekcijas pieļaujamas tikai pārskata perioda ietvaros.

12.3. Rēķina izsniegšanas dienā atzīst ieņēmumus un prasības.

12.4. Pašvaldībai, izsniedzot rēķinu par ieņēmumu priekšapmaksu, nerodas pamatojums aktīvu vai saistību atzīšanai bilancē.

12.5. Ja pakalpojumus vai citus pašu ieņēmumus apmaksā ar skaidras naudas iemaksu kasē, un pašvaldība nesagatavo rēķinu par sniegto pakalpojumu, tad grāmatvedības uzskaitē atzīst ieņēmumus uz ieņēmumu ordera un EKA atskaites pamata.

12.6. Ieņēmumus ārvalstu valūtā uzskaita EURO to atzīšanas dienā. Ieņēmumus, kas rodas no valūtas kursu svārstībām ieņēmumu atzīšanas dienā un naudas saņemšanas dienā, uzskaita kā ieņēmumus vai izdevumus no valūtas kursu svārstībām.

12.7. Kontu grupā "6000 Pamatdarbības ieņēmumi" uzskaita budžeta iestādes pamatdarbības ieņēmumus atbilstoši budžeta ieņēmumu klasifikācijai.

- a) Kontā 6010 uzskaita Pamatbudžeta nodokļu un nenodokļu ieņēmumi
- b) Kontā 6020 - Dotācijas no vispārīgiem ieņēmumiem
- c) Kontā 6050 - Īpašiem mērķiem iezīmētie ieņēmumi / speciālais budžets/
- d) Kontā 6060 - Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi

- e) Kontā 606012 - maksas pakalpojumu ieņēmumi apliekami ar 12% PVN
- f) Kontā 606021 – maksas pakalpojumi ieņēmumi apliekami ar 21% PVN
- g) Kontā 6070 - ieņēmumi no dāvinājumiem un ziedojumiem, kas nav jāuzskaita nākamo perioda ieņēmumos.
- h) Kontā 6080 - saņemtie pašvaldību budžeta transferti

12.8. Kontu grupās "8110 Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām" uzskaita finanšu ieņēmumus no ārvalstu valūtās uzskaitīto darījumu pārvērtēšanas. Šos ieņēmumus klasificē pa budžetu veidiem. Valūtas kursu svārstību ieņēmumus iekļauj budžeta grupā, uz kuru attiecas valūtā uzskaitītais aktīvs vai saistības.

12.9. Kontu grupā "8120 Procentu ieņēmumi" procentu ieņēmumus atbilstoši budžetu veidiem.

12.10. Kontu grupā "8130 Ieņēmumi no kapitāla daļu pārdošanas, vērtspapīru tirdzniecības un pārvērtēšanas" uzskaita pārvērtēšanas vai pārdošanas ieņēmumus no vērtspapīru tirdzniecības un kapitāla daļu pārdošanas.

12.11. Kontu grupā "8140 Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma" uzskaita rezultātus, kas rodas, veicot ieguldījumu uzskaiti pēc pašu kapitāla metodes, un ieņēmumus no līdzdalības vērtības pārsnieguma vai vērtības samazinājuma reversēšanas.

12.12. Kontā "8150 Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās kapitālsabiedrībās" uzskaita ieņēmumus no finanšu ieguldījumu atzīšanas patiesajā vērtībā, ieguldot iestādes nefinanšu aktīvu.

12.13. Kontā "8180 Finanšu ieņēmumi no /euro/ ieviešanas" uzskaita ieņēmumus no grāmatvedības kontu atlikumu konvertācijas, ja:

12.13.1. bilances aktīva konta atlikums, kas norādīts 2013.gada pārskatā un konvertēts uz /euro/, ir lielāks nekā to veidojošo uzskaites vienību faktiskais atlikums /euro/;

12.13.2. bilances pasīva konta atlikums, kas norādīts 2013.gada pārskatā un konvertēts uz /euro/, ir mazāks nekā to veidojošo uzskaites vienību faktiskais atlikums /euro/.

12.14. Kontā "8190 Pārējie finanšu ieņēmumi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos finanšu ieņēmumus.

12.15. Kontā "8411 Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp budžeta iestādēm" uzskaita ieņēmumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp budžeta iestādēm, budžeta nefinansētām iestādēm un no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām viena institucionālā sektora ietvaros.

12.16. Kontā "8412 Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp padotībā esošajām budžeta iestādēm" uzskaita ieņēmumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp nozares ministrijas vai pašvaldības padotībā esošajām iestādēm.

12.17. Kontā "8413 Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm" uzskaita ieņēmumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm.

12.18. Kontā "8414 Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā no pārējām personām" uzskaita ieņēmumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā no pārējām juridiskām un fiziskām personām.

12.19. Kontu grupu "8510 Ieņēmumi no atsavināšanai paredzēto nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārdošanas" lieto, uzskaitot ieņēmumus no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārdošanas.

12.20. Kontā "8520 Ieņēmumi no krājumu pārdošanas" uzskaita ieņēmumus, kurus atzīst, pārdodot krājumus, ja iegūtos līdzekļus nav paredzēts ieskaitīt valsts budžetā.

12.21. Kontā "8530 Ieņēmumi no saistību dzēšanas" uzskaita ieņēmumus, kas rodas, ja budžeta iestādei nav jāatmaksā kāda no saistībām (piemēram, nodokļu kapitalizācija, parādu dzēšana) vai iestādes saistību atmaksu veic cita persona.

12.22. Kontu grupas "8540 Inventarizācijās konstatētie pārpalikumi" ieņēmumi no

- a) kontā "8541 Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārpalikumi",
- b) kontā "8542 Finanšu ieguldījumu pārpalikumi",
- c) kontā "8543 Krājumu pārpalikumi",
- d) kontā "8544 Debitoru pārpalikumi",
- e) kontā "8549 Pārējie pārpalikumi"

12.23. Kontu grupas "8550 Ieņēmumi no izveidoto uzkrājumu samazināšanas" ieņēmumu uzskaitē no izveidoto uzkrājumu samazināšanas.

12.24. Kontu grupas "8580 Ieņēmumi no ilgtermiņa ieguldījumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē" kontos "8581 Ieņēmumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu sākotnējās atzīšanas", "8582 Ieņēmumi no finanšu ieguldījumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē", "8589 Ieņēmumi no pārējo ilgtermiņa ieguldījumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē" un kontā "8570 Ieņēmumi no krājumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē" uzskaita līdz šim neuzskaitītu aktīvu vērtības, atzīstot tos budžeta iestādes uzskaitē.

12.25. Kontā "8591 Ieņēmumi no mežaudžu vērtības palielinājuma" uzskaita ieņēmumus, kas rodas no mežaudžu vērtības aktualizācijas, veicot mežu inventarizāciju.

12.26. Kontā "8592 Ieņēmumi no ilgtermiņu ieguldījumu pārvērtēšanas rezerves samazinājuma" uzskaita ieņēmumus, kas rodas no ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerves samazinājuma.

12.27. Kontā "8593 Ieņēmumi no ilgtermiņa ieguldījumu vērtības samazinājuma reversēšanas" uzskaita ieņēmumus no ilgtermiņa ieguldījumu (izņemot ilgtermiņa finanšu ieguldījumus) vērtības samazinājuma reversēšanas.

12.28. Kontā "8599 Pārējie iepriekš neklasificētie ieņēmumi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos ieņēmumus.

13. Izdevumi

13.1. Kontu grupā "7000 Pamatdarbības izdevumi" uzskaita budžeta iestādes pamatdarbības izdevumus atbilstoši budžeta izdevumu klasifikācijai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām :

- a) kontā 7011 - Atalgojums
- b) kontā 7012 - Sociālās apdrošināšanas iemaksas
- c) kontā 7021- Komandējumi un dienesta braucieni
- d) kontā 7022- Pakalpojumu apmaksa
- e) kontā 7023- Izdevumi par krājumiem, inventāru
- f) kontā 7024- Izdevumi par periodiku
- g) kontā 7025- Nodokļu izdevumi
- h) kontā 7028- Izdevumi funkciju nodrošināšanai
- i) kontā 7032- Dotācijas, subsīdijas
- j) kontā 7043- Procentu atmaksa
- k) kontā 7051- Intelektuālie īpašumi
- l) kontā 7052- Pamatlīdzekļi, nepabeigtā celtniecība
- m) kontā 7058- ES līdzfinansēto projektu kapitālie izdevumi
- n) kontā 7062 - Dotācijas iedzīvotājiem
- o) kontā 7063- Sociālie pabalsti natūrā
- p) .kontā 7064- Pārējie maksājumi iedzīvotājiem
- q) Kontā 7072 Transferti

13.2. Kontā "8210 Izdevumi no valūtas kursu svārstībām" uzskaitīta citās valūtās uzskaitīto darījumu pārvērtēšanas. Šos izdevumus klasificē pa budžetu veidiem. Valūtas kursu svārstību izdevumus iekļauj budžeta grupā, uz kuru attiecas valūtā uzskaitītais aktīvs vai saistības.

13.3. Kontā "8220 Procentu izdevumi" uzskaita procentu izdevumus atbilstoši budžetu veidiem.

13.4. Kontā "8230 Izdevumi no kapitāla daļu pārdošanas, vērtspapīru tirdzniecības un pārvērtēšanas" uzskaita pārvērtēšanas izdevumus no vērtspapīru tirdzniecības un kapitāla daļu pārdošanas.

13.5. Kontā "8290 Pārējie finanšu izdevumi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos finanšu izdevumus.

13.6. Kontā "8280 Finanšu izdevumi no /euro/ ieviešanas" uzskaita izdevumus no grāmatvedības kontu atlikumu konvertācijas, ja:

13.6.1 . bilances aktīva konta atlikums, kas norādīts 2013.gada pārskatā un konvertēts uz /euro/, ir mazāks nekā to veidojošo uzskaites vienību faktiskais atlikums /euro/;

13.6.2. bilances pasīva konta atlikums, kas norādīts 2013.gada pārskatā un konvertēts uz /euro/, ir lielāks nekā to veidojošo uzskaites vienību faktiskais atlikums /euro/.

13.7. Kontu grupā "8240 Izdevumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas un vērtības samazinājuma" uzskaita izdevumus, kas rodas, veicot ieguldījumu uzskaiti pēc pašu kapitāla metodes, un no līdzdalības vērtības samazinājuma.

13.8. Kontā "8421 Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp budžeta iestādēm" uzskaita izdevumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā

starp budžeta iestādēm, budžeta nefinansētām iestādēm un no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām viena institucionālā sektora ietvaros.

13.9. Kontā "8422 Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp padotībā esošajām budžeta iestādēm" uzskaita izdevumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp nozares ministrijas vai pašvaldības padotībā esošajām iestādēm.

13.10. Kontā "8423 Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm" uzskaita izdevumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm.

13.11. Kontā "8424 Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā pārējām personām" uzskaita izdevumus no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā pārējām juridiskām un fiziskām personām, kas nav iepriekš klasificēta.

13.12. Kontu grupu "8610 No uzskaites izslēgto nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtība" lieto, uzskaitot norakstītos, likvidētos un atsavinātos (izņemot bez atlīdzības nodotos) nemateriālos ieguldījumus un pamatlīdzekļus.

13.13. Kontā "8620 Izdevumi no krājumu pārdošanas" uzskaita izdevumus, kurus atzīst, izslēdzot no uzskaites atsavinātos krājumus.

13.14. Kontu grupas "8640 Inventarizācijās konstatētie iztrūkumi" uzskaitīti izdevumi:

- a) kontā "8641 Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iztrūkumi",
- b) kontā "8642 Finanšu ieguldījumu iztrūkumi",
- c) kontā "8643 Krājumu iztrūkumi",
- d) kontā "8644 Debitoru iztrūkumi",
- e) "8649 Pārējie iztrūkumi" uzskaita inventarizācijā konstatētās starpības starp faktiskajiem un uzskaites datiem. Kontā "8649 Pārējie iztrūkumi" uzskaita budžeta iestādes skaidras un bezskaidras naudas inventarizācijā konstatētos iztrūkumus.
- f) kontā "8650 Izdevumi uzkrājumu veidošanai" lieto nedrošo (šaubīgo) prasību un avansu uzkrājumu veidošanai un ieņēmumu uzskaitē no izveidoto uzkrājumu samazināšanas.

13.15. Kontu grupā "8630 Izdevumi no prasību norakstīšanas un aizdevumu dzēšanas" uzskaita izdevumus no prasību norakstīšanas, kuras nav atgūstamas un kuru piedziņa nav iespējama, un izsniegto aizdevumu dzēšanu.

13.16. Kontā "8691 Izdevumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma", "8692 Izdevumi no finanšu ieguldījumu vērtības samazinājuma", "8693 Izdevumi no krājumu vērtības samazinājuma" uzskaita izdevumus, kurus atzīst, nosakot aktīvu vērtības samazinājumu.

13.17. Kontā "8699 Pārējie iepriekš neklasificētie izdevumi" uzskaita pārējos iepriekš neklasificētos izdevumus.

13.18. Izdevumus atzīst un uzskaita pēc uzkrāšanas principa, izdevumus atzīstot periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas līdzekļu samaksas.

13.19. Izdevumu korekcijas pieļaujamas tikai pārskata perioda ietvaros.

14. Zebilances uzskaitē

14.1. Zebilances kontā "Prasības par dividendēm un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu" norāda informāciju par prasībām par dividendēm un saņemamiem maksājumiem par kapitāla daļu izmantošanu, kuri:

14.1.1. ir apstiprināti pēc bilances datuma un nav iekļauti pārskata gada finanšu pārskatā kā ieņēmumi, ja ieguldījums uzskaitīts pēc izmaksu metodes;

14.1.2. ir apstiprināti pēc bilances datuma un nav samazināts finanšu ieguldījums, ja ieguldījums uzskaitīts pēc pašu kapitāla metodes.

14.2. Zebilances kontā "Saņemamie līgumsodi un naudas sodi" norāda aprēķināto saņemamo līgumsodu un naudas sodu, kurš nav saņemts līdz bilances datumam, un prasības, kuras nav uzskaitītas bilancē, no dienas, kad budžeta iestādei rodas likumīgas tiesības iekasēt attiecīgo līgumsodu un naudas sodu.

14.3. Zebilances kontā "Prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem" norāda vērtību atbilstoši aktīva atlikušajai vērtībai dienā, kad tas tika prettiesiski atsavināts.

14.4. Zebilances kontā "Citi zebilances aktīvi" norāda pārējos iepriekš neklasificētos iespējamus aktīvus.

14.5. Zebilances kontā "Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem" norāda nākotnes saistību summu par noslēgtajiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem.

14.6. Zebilances kontā "Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumiem un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem" norāda nākotnes saistību summu par noslēgtajiem līgumiem par ilgtermiņa ieguldījumiem un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā (izņemot nākotnes saistību summu par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem).

14.7. Zebilances kontā "Zemes, ēku un būvju iegāde un izveidošana" uzskaita iestādes nākotnes saistības un maksājumus saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par zemes, ēku un būvju iegādi un izveidošanu. Iespējamās saistības un maksājumus norāda neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā.

14.8. Zebilances kontā "Pārējo ilgtermiņa ieguldījumu iegāde un izveidošana" uzskaita iestādes nākotnes saistības un maksājumus saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu iegādi un izveidošanu, izņemot zemes iegādi, ēku un būvju izveidošanu. Iespējamās saistības un maksājumus norāda neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā.

14.9. Zebilances kontā "Speciālā militārā inventāra iegāde un izveidošana" uzskaita iestādes nākotnes saistības un maksājumus saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu. Iespējamās saistības un maksājumus norāda neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā.

14.10. Zebilances kontā "Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu" norāda nākotnes saistību summu par noslēgtajiem neatceļamajiem līgumiem par preču un pakalpojumu iegādi. Nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti.

14.11. Zebilances kontā "Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti" uzskaita iestādes saņemtos avansa un priekšapmaksu attaisnojuma dokumentus bilances datumā.

14.12. Zebilances kontā "Nākotnes nomas maksājumi" norāda iestādes nākotnes minimālo nomas maksājumu kopsummu bilances datumā, kura būtu jāsamaksā par neatceļamām nomām, ja nomas līgumi tiktu laužti.

14.12.1. Minimālie nomas maksājumi šo noteikumu izpratnē ir maksājumi nomas termiņa laikā, kurus maksā nomnieks vai kurus no viņa var pieprasīt (izņemot iespējamo nomas maksu, pakalpojumu izmaksas un nodokļus, kurus maksā iznomātājs un kas ir atlīdzināmi iznomātājam), kopā ar:

14.12.2. nomniekam – jebkurām summām, kuras ir garantējis nomnieks vai ar nomnieku saistīta persona;

14.12.3. iznomātājam – jebkuru atlikušo vērtību, kuru iznomātājam ir garantējis nomnieks vai ar nomnieku saistīta persona, vai neatkarīga trešā persona, kas ir finansiāli spējīga pildīt pienākumus saskaņā ar garantiju;

14.12.4. maksājumiem nomas termiņa laikā un aktīva pirkšanas maksājumu, ja nomniekam ir iespēja pirkt aktīvu par cenu, kas varētu būt pietiekami zemāka par patieso vērtību datumā, kad šo iespēju var izmantot, un nomas uzsākšanas datumā pastāv pamatota noteiktība, ka nomnieks šo iespēju izmantos.

14.13. Neatceļamā noma šo noteikumu izpratnē ir noma, kuru var atcelt tikai, ja

14.13.1. īstenojas kāda iespējama situācija, kuras īstenošanās varbūtība bijusi neliela;

14.13.2. ir iznomātāja atļauja;

14.13.3. nomnieks uzsāk jaunu nomu ar to pašu iznomātāju par to pašu vai līdzvērtīgu aktīvu;

14.13.4. nomnieks samaksā tādu papildu summu, ka jau nomas sākumā pastāv pamatota noteiktība, ka noma turpināsies.

14.14. Zebilances kontā "Izsniegtie galvojumi" norāda iespējamo saistību summu bilances datumā, kura būtu jāmaksā par galvoto aizņēmumu, ja galvojuma ņēmējs to neatmaksātu.

14.15. Zebilances kontā "Citas zebilances saistības" norāda pārējās iepriekš neklasificētās iespējamās saistības.

Grāmatvedības kontu plāns

AKTĪVS

1110	Attīstības pasākumi un programmas	
1120	Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas	tiesības
1121	Datorprogrammas	
1122	Pārējās licences	
1123	Koncesijas	
1124	Patenti	
1125	Licences datorprogrammām	
1129	Pārējās nemateriālo ieguldījumu tiesības	
1130	Pārējie nemateriālie ieguldījumi	
1140	Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	
1160	Derīgo izrakteņu izpēte un citi līdzīgi neražotie nemateriālie ieguldījumi	
1180	Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	
1181	Avansa maksājumi par attīstības pasākumiem un programmām	
1182	Avansa maksājumi par licencēm, koncesijām un patentiem, preču zīmēm un tamlīdzīgām tiesībām	
1184	Avansa maksājumi par derīgo izrakteņu izpēti un citiem līdzīgiem neražotiem nemateriālajiem ieguldījumiem	
1185	Avansa maksājumi par pārējiem nemateriālajiem ieguldījumiem	
1187	Uzkrājumi nedrošiem avansiem par nemateriālajiem ieguldījumiem	
1190	Nemateriālo ieguldījumu uzkrātā amortizācija un vērtības samaz.	
11910	Attīstības pasākumu un programmu uzkrātā amortizācija	
11929	Pārējo licenču, koncesiju un patentu, preču zīmju un tamlīdzīgu tiesību uzkrātā amortizācija	
11930	Pārējo nemateriālo ieguldījumu uzkrātā amortizācija	
11951	Datorprogrammu uzkrātā amortizācija	
1196	Derīgo izrakteņu izpētes un citu līdzīgu neražoto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija	
1199	Nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums	
1210	Zeme, ēkas un būves	
1211	Dzīvojamās ēkas	
1212	Nedzīvojamās ēkas	
1213	Transporta būves	
1214	Zeme zem ēkām un būvēm	
1215	Kultivētā zeme	
1216	Atpūtai un izklaidei izmantojamā zeme	
1217	Pārējā zeme	
1218	Inženierbūves	
1219	Pārējais nekustamais īpašums	
1220	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	

- 1230 Pārējie pamatlīdzekļi
  - 1231 Transportlīdzekļi
  - 1232 Saimniecības pamatlīdzekļi
  - 1233 Bibliotēku fondi
  - 1234 Izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi
  - 1238 Datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika
  - 1239 Iepriekš neklasificētie pārējie pamatlīdzekļi
- 1240 Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība
  - 1241 Pamatlīdzekļu izveidošana
  - 1242 Nepabeigtā būvniecība
- 1250 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi
  - 1251 Turējumā nodotā valsts un pašvaldību zeme
  - 1252 Turējumā nodotās valsts un pašvaldību ēkas un būves
  - 1259 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību citi īpašumi
- 1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi
  - 1261 Pazemes aktīvi
  - 1262 Augļu dārzi un citi regulāri ražojošu koku stādījumi
  - 1263 Mežaudzes
  - 1264 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību bioloģiskie
  - 1269 Pārējie bioloģiskie aktīvi
- 1270 Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos
- 1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem
  - 1281 Avansa maksājumi par zemi, ēkām un būvēm
  - 1282 Avansa maksājumi par tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām
  - 1283 Avansa maksājumi par pārējiem pamatlīdzekļiem
  - 1286 Avansa maksājumi par bioloģiskajiem un pazemes aktīviem
  - 1287 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par pamatlīdzekļiem
  - 1289 Pārējie avansa maksājumi
- 1290 Pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums
  - 1291 Ēku un būvju uzkrātais nolietojums
    - 12911 Nolietojums k1211
    - 12912 Nolietojums k1212
    - 12913 Nolietojums k1213
    - 12918 Nolietojums k1218
    - 12919 Nolietojums k1219
  - 12920 Tehnoloģisko iekārtu un mašīnu uzkrātais nolietojums
  - 1293 Pārējo pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums
    - 12931 Nolietojums k1231
    - 12932 Nolietojums k1232
    - 12938 Nolietojums k1238
    - 12939 Nolietojums k1239
  - 1295 Turējumā nodoto īpašumu uzkrātais nolietojums
    - 12952 Nolietojums k1252
    - 12969 Nolietojums k1269
  - 1297 Ilgtermiņa ieguldījumu nomātajos pamatlīdzekļos uzkrātais nolietojums
  - 1299 Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums
- 1310 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
  - 1311 Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā
  - 1319 Vērtības samazinājums radniecīgo kapitālsabiedrību kap.

- 1420 Ilgtermiņa prasības
- 2110 Izejvielas un materiāli
  - 2111 Materiāli mācību, zinātniskiem un citiem mērķiem
  - 2112 Pārtikas produkti
  - 2113 Medikamenti, zāles un medicīnas materiāli
  - 2114 Saimniecības materiāli un kancelejas piederumi
    - 21141 Pastmarkas
  - 2115 Kurināmais, degviela, smērvielas
  - 2116 Mašīnu iekārtas un rezerves daļas
  - 2119 Pārējie materiāli-reprezentācijas materiāli
- 2130 Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai
  - 2132 Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai
  - 2134 Turējumā nodotie valsts un pašvaldību krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai
- 2160 Inventārs
  - 2161 Ātri nolietojamais inventārs
  - 2162 Apģērbi, apavi, veļa un gultas piederumi
  - 2165 Turējumā nodotais valsts un pašvaldību inventārs
  - 2169 Pārējais inventārs
- 2180 Avansa maksājumi un uzkrājumi avansiem par krājumiem
  - 2181 Avansa maksājumi par krājumiem
  - 2187 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par krājumiem
- 2190 Krājumu vērtības samazinājums
  - 21901 Mazvērtīgā inventāra nolietojums
  - 21902 Mīkstā inventāra nolietojums
- 2310 Prasības pret pircējiem un pasūtītājiem
  - 2312 Prasības starp budžeta iestādēm
  - 2313 Prasības starp padotībā esošām budžeta iestādēm
  - 2314 Prasības starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm
  - 2316 Prasības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām
  - 2319 Pārējās prasības pret pircējiem un pasūtītājiem
    - 2319103 Prasības par b/dārzu, skolām
    - 231941 Prasības par apsaimniekošanu
    - 231942 Prasības par dzīvojamo telpu īri
    - 231943 Prasības par ūdens apgādi
    - 231944 Prasības par kanalizāciju
    - 231945 Prasības par atkritumu savākšanu
    - 231946 Prasības par apkuri
    - 231947 Prasības par nedzīvojamo telpu nomu
    - 231948 Prasības par koplietošanas elektrību
    - 231849 Prasības par renovāciju Labrenčos
    - 231981 Prasības par telpu nomu
    - 231982 Prasības par apbedīšanas pakalpojumu
    - 231983 Prasības par tehniskiem un transporta pakalpojumiem
    - 231984 Prasības par zemes un karjera nomu
    - 231986 Prasības par applaušanu
    - 23199 Prasības par bibliotēku pakalpojumiem
    - 231994 Norēķini par komunāliem pakalpojumiem līdz 01.01
- 2330 Uzkrājumi nedrošām prasībām
  - 2331 Uzkrājumi prasībām pret pircējiem un pasūtītājiem

- 2332 Uzkrājumi prasībām ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem pasākumiem
- 2333 Uzkrājumi prasībām pret personālu
- 2339 Uzkrājumi pārējām prasībām
- 2340 Prasības par nodokļiem un nodevām
- 2341 Prasības par nekustamā īpašuma nodokli
  - 2341101 Prasības par NĪN zemei
  - 2341102 Prasības par NĪN ēkām
- 2342 Prasības par iedzīvotāju ienākuma nodokli
- 2343 Prasības par pievienotās vērtības nodokli
- 2349 Pārējās prasības par nodokļiem un nodevām
- 2360 Uzkrātie ieņēmumi
- 2361 Uzkrātie procentu ieņēmumi par noguldījumiem un kontu atlikumiem Valsts kasē
- 2362 Pārējie uzkrātie procentu ieņēmumi par noguldījumiem un kontu atlikumiem
- 2363 Uzkrātie procentu ieņēmumi par aizdevumiem
- 2364 Uzkrātie ieņēmumi par maksas pakalpojumiem
- 2369 Pārējie uzkrātie ieņēmumi
- 2370 Pārmaksātie nodokļi
- 2371 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
- 2372 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
- 2373 Pievienotās vērtības nodoklis
- 2379 Pārējie nodokļi
- 2380 Prasības pret personālu
- 2381 Darbiniekiem izsniegtie avansi
- 2382 Prasības par iztrūkumiem
  - 2389 Pārējās prasības pret personālu
- 2390 Pārējās prasības
- 2399 Pārējās iepriekš neklasificētās prasības
- 2420 Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem
- 2421 Avansi par pakalpojumiem
  - 2421_DZĪV avansi par dzīvības apdroš.
  - 2421_NEDZĪV
- 2422 Nākamo periodu izdevumi darba samaksas norēķiniem
- 2423 Nākamo periodu izdevumi sociālajiem norēķiniem
- 2427 Uzkrājumi nedrošiem avansiem par pakalpojumiem
- 2429 Pārējie nākamo periodu izdevumi
- 2430 Avansā pārskaitītie transferti
- 2431 Transferti Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem
- 2432 Citi transfaerti
- 2610 Kase
- 2611 Pamatbudžeta līdzekļu kase galvenā
  - 26112 Pamatbudžeta līdzekļu kase Augstkalnē
  - 26113 Pamatbudžeta līdzekļu kase Bukaišos
- 2612 Speciālā budžeta līdzekļi
- 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs
  - 262102 Pamatbudžeta līdzekļi- LV98UNLA0006011130654
  - 262104 Pamatbudžeta līdzekļi- LV05TREL9803702468900

- 262106 Pamatbudžeta līdzekļi- LV08TREL9803700468900
- 262107 Pamatbudžeta līdzekļi- LV21UNLA0050005638986
- 262108 Pamatbudžeta līdzekļi- LV35TREL9803100468900
- 262110 Pamatbudžeta līdzekļi- LV19HABA0551004313556
- 262111 Pamatbudžeta līdzekļi- LV96TREL980216001100B
- 262112 Pamatbudžeta līdzekļi- LV48TREL980216001000B
- 262113 Pamatbudžeta līdzekļi- LV97TREL9802160007000
- 262115 Pamatbudžeta līdzekļi- LV63TREL9802160008000
- 262116 Pamatbudžeta līdzekļi- LV36HABA0551035130038
- 262117 Pamatbudžeta līdzekļi- LV55TREL9803701468900
- 262118 Pamatbudžeta līdzekļi- LV55HABA0551020477861
- 262119 Pamatbudžeta līdzekļi- LV82TREL9803101468900
- 262121 Pamatbudžeta līdzekļi- LV29TREL9802160009000
- 262124 Pamatbudžeta līdzekļi- LV97UNLA0050018493610
- 262125 Pamatbudžeta līdzekļi- LV47TREL980216001200B

- 262203 Speciālā budžeta līdzekļi- LV64UNLA0006000142912
- 262222 Speciālā budžeta līdzekļi- LV04HABA0551023744672
- 2623 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi- LV93UNLA0050000031963
- 2670 Nauda ceļā
  - 2671 Pamatbudžeta līdzekļi
  - 2672 Speciālā budžeta līdzekļi
  - 2673 Ziedojumu un dāvinājumu līdzekļi
  - 2674 Citu budžetu līdzekļi
- 2710 Asignējumi pašvaldību budžeta iestādēm

PASĪVS

- 3310 Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve
- 3320 Finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezerve
- 3360 Pārējās rezerves
- 3510 Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts
  - 3511 Iepriekšējo pārskata gadu pamatbudžeta izpildes rezultāts
  - 3512 Iepriekšējo pārskata gadu speciālā budž. izpildes rezultāts
  - 3513 Iepriekšējo pārskata gadu ziedojumu un dāvinājumu rez.

- 3520 Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts
  - 3521 Pārskata gada pamatbudžeta izpildes rezultāts
  - 3522 Pārskata gada speciālā budžeta izpildes rezultāts
  - 3523 Pārskata gada ziedojumu un dāvinājumu izpildes rezultāts
- 4200 Uzkrājumi paredzamajām saistībām
- 5110 Ilgtermiņa aizņēmumi
  - 5111 Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm
  - 5112 Ilgtermiņa aizņēmumi no Valsts kases
- 5130 Ilgtermiņa parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem
- 5140 Ilgtermiņa uzkrātās saistības
- 5150 Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
  - 5151 Saņemtie ilgtermiņa avansi par precēm un pakalpojumiem
  - 5154 Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi par ziedojumiem
  - 5155 Ilgtermiņa saistības par avansā saņemtiem transfertiem
- 5190 Pārējās ilgtermiņa saistības

- 5191 Ilgtermiņa finanšu nomas (līzinga) saistības
- 5199 Pārējās iepriekš neklasificētās ilgtermiņa saistības

- 5210 Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa
- 5212 Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa no Valsts kases
- 5219 Pārējie īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa
- 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
- 5311 Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem
- 5312 Saistības starp budžeta iestādēm
- 5313 Saistības starp padotībā esošām budžeta iestādēm
- 5314 Saistības starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm
- 5316 Saistības pret radniecīgajām kapitālsabiedrībām
- 5319 Saistības par sociāliem pabalstiem /SOPA/
- 5420 Īstermiņa uzkrātās saistības
- 5421 Uzkrātās saistības norēķiniem ar darbiniekiem
- 5422 Uzkrātās saistības norēķiniem par nodokļiem
- 5423 Uzkrātās saistības procentu maksājumiem par aizņēmumiem
- 5424 Uzkrātās saistības norēķiniem ar piegādātājiem, darbuzņēmējiem
- 5425 Uzkrātās saistības procentu maksājumiem un apkalpošanai par aizņēmumiem no Valsts kases
- 5429 Pārējās uzkrātās saistības
- 5610 Norēķini par darba samaksu
- 5611 Norēķini par darba samaksu kārtējā mēnesī
- 5612 Norēķini par deponēto darba samaksu
- 5620 Norēķini par ieturējumiem no darba samaksas (izņemot nodokļus)
- 5621 Ieturējumi pēc izpildrakstiem
- 5622 Norēķini par arodbiedrības maksu
- 5629 Citi ieturējumi- komunālie maksājumi
- 5720 Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi
- 5721 Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
- 5722 Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
- 5723 Pievienotās vērtības nodoklis
  - 572312 PVN 12% likme
  - 572321 PVN 21% likme
- 5729 Pārējie nodokļi
- 5810 Pārējās īstermiņa saistības
- 5811 Citas saistības pret personālu
- 5813 Saistības par saņemto drošības naudu un citiem naudas līdzekļiem
- 5814 Īstermiņa finanšu nomas (līzinga) saistības
- 5815 Saistības pret budžetu
- 5816 Īstermiņa operatīvās nomas saistības
- 5817 Pārējo ilgtermiņa saistību pret finanšu inst. īsterm. daļa
- 5819 Pārējās īstermiņa saistības
- 5820 Īstermiņa saistības par Eiropas Savienības politiku instrumentu
- 5821 Īstermiņa saistības pret finansējuma saņēmējiem par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu
- 5822 Īstermiņa saistības par atmaksām valsts budžetā

- 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi

- 5911 Saņemtie īstermiņa avansi par precēm un pakalpojumiem
- 5914 Nākamo periodu ieņēmumi par dāvinājumiem
- 5917 Īstermiņa saistības par saņemto ārvalstu finanšu palīdzību
- 5919 Citi nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi
- 5930 Avansā saņemtie transferti
  - 5931 Saņemtie transferti Eiropas Savienības politiku instrumentu un projektiem
  - 5932 Citi transferti

IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

- 6010 Pamatbudžeta nodokļu un nenodokļu ieņēmumi
  - 6020 Dotācijas no vispārīgiem ieņēmumiem
  - 6050 Īpašiem mērķiem iezīmētie ieņēmumi / speciālais budžets/
  - 6060 Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi
    - 606012 MP ieņēmumi apliekami ar 12% PVN
    - 606021 MP ieņēmumi apliekami ar 21% PVN
  - 6070 Ieņēmumi no dāvinājumiem un ziedojumiem
  - 6080 Saņemtie pašvaldību budžeta transferti
  - 7011 Izdevumi par atalgojumu
  - 7012 Sociālās apdrošināšanas iemaksas
  - 7021 Izdevumi par komandējumiem un dienesta braucieniem
    - 70211 Izdevumi LIAA līg. Nr SKV-L-2016/868
    - 70211 Izdevumi LIAA līg. Nr SKV-TL-2016/57
  - 7022 Izdevumi par pakalpojumu apmaksu
    - 70221 Izdevumi par pakalpojumiem simtgadei
  - 7023 Izdevumi par krājumiem, inventāru
    - 70231 Izdevumi par krājumiem, inventāru simtgadei
  - 7024 Izdevumi par periodiku
  - 7025 Nodokļu izdevu
  - 7028 Izdevumi funkciju nodrošināšanai
  - 7032 Izdevumi par dotācijām biedrībām un nodibinājumiem
  - 7043 Izdevumi procentu atmaksai
  - 7051 Intelektuālie īpašumi
  - 7052 Izdevumi pamatlīdzekļu un to nolietojuma uzskaitē
  - 7058 ES līdzfinansēto projektu kapitālie izdevumi
  - 7062 Sociālie pabalsti naudā iedzīvotājiem
  - 7063 Sociālie pabalsti natūrā
  - 7064 Pārējie maksājumi iedzīvotājiem
  - 7072 Transfertu izdevumi
-
- 8110 Ieņēmumi no valūtas kursu svārstībām
    - 8111 Pamatbudžeta valūtas kursu svārstību ieņēmumi
    - 8112 Speciālā budžeta valūtas kursu svārstību ieņēmumi
    - 8113 Ziedojumu un dāvinājumu valūtas kursu svārstību ieņēmumi
  - 8120 Procentu ieņēmumi
    - 8121 Pamatbudžeta procentu ieņēmumi
    - 8122 Speciālā budžeta procentu ieņēmumi
    - 8123 Ziedojumu un dāvinājumu procentu ieņēmumi
  - 8130 Ieņēmumi no kapitāla daļu pārdošanas, vērtspapīru tirdzniecības un pārvērtēšanas

- 8140   Ieņēmumi no ilgtermiņa finanšu ieguldījumu pārvērtēšanas vai pārsnieguma
- 8150   Ieņēmumi no mantiska ieguldījuma radniecīgajās un asociētajās Kapitālsabiedrībās
- 8190   Pārējie finanšu ieņēmumi
- 8210   Izdevumi no valūtas kursu svārstībām
  - 8211   Pamatbudžeta valūtas kursu svārstību izdevumi
  - 8212   Speciālā budžeta valūtas kursu svārstību izdevumi
  - 8213   Ziedojumu un dāvinājumu valūtas kursu svārstību izdevumi
- 8220   Procentu izdevumi
  - 8221   Pamatbudžeta procentu izdevumi
  - 8222   Speciālā budžeta procentu izdevumi
  - 8223   Ziedojumu un dāvinājumu procentu izdevumi
- 8290   Pārējie finanšu izdevumi
- 8410   Ieņēmumi no bezatlīdzības ceļā saņemtām un nodotām vērtībām
  - 8411   Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp budžeta iestādēm
  - 8412   Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp padotībā esošajām budžeta iestādēm
  - 8413   Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm
  - 8414   Ieņēmumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā no pārējām personām
- 8420   Izdevumi no bezatlīdzības ceļā saņemtām un nodotām vērtībām
  - 8421   Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp budžeta iestādēm
  - 8422   Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp padotībā esošajām budžeta iestādēm
  - 8423   Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā starp valsts un pašvaldību budžeta iestādēm
  - 8424   Izdevumi no vērtību saņemšanas un nodošanas bezatlīdzības ceļā pārējām personām
- 8510   Ieņēmumi no atsavināšanai paredzēto nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārdošanas
- 8520   Ieņēmumi no krājumu pārdošanas
- 8530   Ieņēmumi no saistību dzēšanas
- 8540   Inventarizācijās konstatētie pārpalikumi
  - 8541   Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārpalikumi
  - 8542   Finanšu ieguldījumu pārpalikumi
  - 8543   Krājumu pārpalikumi
  - 8544   Debitoru pārpalikumi
  - 8549   Pārējie pārpalikumi
- 8550   Ieņēmumi no izveidoto uzkrājumu samazināšanas
  - 8551   Ieņēmumi no nedrošiem avansa maksājumiem par nemateriāliem ieguldījumiem izveidoto uzkrājumu samazināšanas
  - 8552   Ieņēmumi no nedrošiem avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem izveidoto uzkrājumu samazināšanas
  - 8553   Ieņēmumi no nedrošiem avansa maksājumiem par finanšu

	ieguldījumiem izveidoto uzkrājumu samazināšanas	
8554	Ieņēmumi no nedrošiem avansa maksājumiem par krājumiem izveidoto uzkrājumu samazināšanas	
8555	Ieņēmumi no nedrošajām prasībām un avansiem par pakalpojumiem izveidoto uzkrājumu samazināšanas	
8570	Ieņēmumi no krājumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē	
8580	Ieņēmumi no ilgtermiņa ieguldījumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē	
8581	Ieņēmumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu sākotnējās atzīšanas	
8582	Ieņēmumi no finanšu ieguldījumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē	
8589	Ieņēmumi no pārējo ilgtermiņa ieguldījumu sākotnējās atzīšanas iestādes bilancē	
8590	Pārējie iepriekš neklasificētie ieņēmumi	
8591	Ieņēmumi no mežaudžu vērtības palielinājuma	
8592	Ieņēmumi no ilgtermiņu ieguldījumu pārvērtēšanas rezerves samazinājuma	
8593	Ieņēmumi no ilgtermiņa ieguldījumu vērtības samazinājuma reversēšanas	
8599	Pārējie iepriekš neklasificētie ieņēmumi	
8610	No uzskaites izslēgto nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtība	
8611	Izdevumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu norakstīšanas un likvidēšanas	
8612	Izdevumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu atsavināšanas	
8620	Izdevumi no krājumu pārdošanas	
8630	Izdevumi no prasību norakstīšanas un aizdevumu dzēšanas	
8631	Izdevumi no prasību norakstīšanas	
8640	Inventarizācijās konstatētie iztrūkumi	
8641	Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iztrūkumi	
8642	Finanšu ieguldījumu iztrūkumi	
8643	Krājumu iztrūkumi	
8644	Debitoru iztrūkumi	
8649	Pārējie iztrūkumi	
8650	Izdevumi uzkrājumu veidošanai	
8651	Izdevumi uzkrājumu veidošanai nedrošiem avansa maksājumiem nemateriāliem ieguldījumiem	
8652	Izdevumi uzkrājumu veidošanai nedrošiem avansa maksājumiem pamatlīdzekļiem	
8654	Izdevumi uzkrājumu veidošanai nedrošiem avansa maksājumiem krājumiem	
8655	Izdevumi uzkrājumu veidošanai nedrošajām prasībām un avansiem par pakalpojumiem	
8656	Izdevumi uzkrājumu veidošanai iespējamām saistībām	
8690	Pārējie iepriekš neklasificētie izdevumi	
8691	Izdevumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma	
8692	Izdevumi no finanšu ieguldījumu vērtības samazinājuma	
8693	Izdevumi no krājumu vērtības samazinājuma	

ZEMBILANCE

Zebilances aktīvi

- 9110 Iespējamie aktīvi
- 9120 Prasības par dividendēm un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu
- 9130 Saņemamie līgumsodi un naudas sodi
- 9140 Prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem
- 9190 Citi zebilances aktīvi

Zebilances pasīvi

- 9510 Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem,
- 9520 Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar
  - 9521 Zemes, ēku un būvju iegāde un izveidošana
  - 9522 Speciālā militārā inventāra iegāde un izveidošana
  - 9529 Pārējo ilgtermiņa ieguldījumu iegāde un izveidošana
- 9530 Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu
- 9540 Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti
- 9550 Nākotnes nomas maksājumi
- 9560 Izsniegtie galvojumi
- 9590 Citas zebilances saistības
- 9000 Starpkonts koriģējošais